

Programul de Vecinătate al Uniunii Europene pentru Republica Moldova

Suport pentru asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală

*EuropeAid/137467/DH/SER/MD
Contract nr. ENPI/2016/379461*

Ghid practic pentru identificarea potențialelor produse ce pot fi promovate sub Indicații Geografice Protejate, Denumiri de Origine Protejate sau recunoscute în calitate de Specialități Tradiționale Garantate în Republica Moldova

Chișinău 2017

Proiect finanțat de
Uniunea Europeană

AGGPI AGENȚIA DE STAT
PENTRU PROPRIETATEA
INTELECTUALĂ
A REPUBLICII MOLDOVA

Instituție beneficiară

ARCHIDATA

Proiect implementat în consorțiu cu

 europeanprofiles^{SA}

B&S
EUROPE

Suport pentru asigurarea respectării
drepturilor de proprietate intelectuală
EuropeAid/137467/DH/SER/MD

Ghid practic
pentru identificarea potențialelor produse
ce pot fi promovate sub Indicații Geografice Protejate,
Denumiri de Origine Protejate sau recunoscute
în calitate de Specialități Tradiționale Garantate
în Republica Moldova

Autor: Anatolie Fala
Expert non-cheie senior

Chișinău 2017

STRUCTURA GHIDULUI

LISTA ABREVIERILOR	4
SUMAR	5
INTRODUCERE	7
I. NOȚIUNI DE BAZĂ, CADRUL LEGISLATIV ȘI NORMATIV, AUTORITĂȚILE DE CONTROL ȘI CERTIFICARE A PRODUSELOR CU INDICAȚII GEOGRAFICE	10
1.1. Ce reprezintă Indicația Geografică Protejată, Denumirea de Origine Protejată și Specialitatea Tradițională Garantată?	10
1.2. Cadrul legal și normativ european și național privind protejarea denumirilor de origine și indicațiilor geografice	12
1.3. Protecția Denumirii de Origine și Indicației Geografice în conformitate cu legislația europeană și națională	14
1.4. Autoritățile de protecție a proprietății intelectuale, de control și certificare a produselor cu indicații geografice	15
1.5. Caietul de sarcini pentru o Denumire de Origine sau pentru o Indicație Geografică – reglementări și conținut	17
1.6. Limitele geografice ale originii produselor cu indicație geografică	18
II. METODOLOGIA STUDIULUI PENTRU IDENTIFICAREA POTENȚIALELOR PRODUSE CE POT FI PROMOVATE SUB INDICAȚII GEOGRAFICE PROTEJATE, DENUMIRI DE ORIGINE PROTEJATE SAU RECUNOSCUTE ÎN CALITATE DE SPECIALITĂȚI TRADIȚIONALE GARANTATE	19
2.1. Sistemul de clasificare a produselor, băuturilor, bucatelor și obiectelor de meșteșugărit cu indicație geografică în conformitate cu legislația Uniunii Europene	20
2.2. Ariile de identificare a produselor, băuturilor, bucatelor și obiectelor de meșteșugărit cu indicație geografică în conformitate cu organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova	21
2.3. Metodologia de completare a Cartelei de identificare a produselor, băuturilor, bucatelor și obiectelor de meșteșugărit cu indicație geografică în cadrul studiului – criterii de eligibilitate	22
2.3.1. <i>Denumirea produsului, băuturii, felului de bucate și obiectului de meșteșugărit</i>	24
2.3.2. <i>Grupul de producători sau entitatea economică producătoare de produse ce ar putea fi promovate sub o indicație geografică</i>	24
2.3.3. <i>Adresa și datele de contact</i>	25
2.3.4. <i>Aria geografică a potențialului produs cu indicație geografică din Republica Moldova</i>	26

2.3.5.	<i>Raionul, comuna și satul</i>	26
2.3.6.	<i>Produsele eligibile pentru înregistrarea indicațiilor geografice</i>	26
2.3.7.	<i>Descrierea produsului - proprietăți, caracteristici, elemente care justifică originea geografică, ambalajul și etichetarea</i>	29
2.3.8.	<i>Metoda de fabricare a produsului</i>	29
2.3.9.	<i>Informații scurte privind tradiția producerii și utilizării produsului, băuturii, felului de bucate sau obiectului de meșteșugărit</i>	30
2.3.10.	<i>Evaluarea posibilității de promovare a produsului identificat sub o IGP, DOP sau de a fi recunoscut în calitate de STG</i>	30
2.3.11.	<i>Interesul grupului sau entității economice de a înregistra o IG, DO sau o STG și de a promova și dezvolta o afacere durabilă pentru viitor în domeniu</i>	31
2.4.	Structura Bazei de Date și completarea ei cu informații referitor la produse, băuturi, bucate și obiecte de meșteșugărit identificate în cadrul studiului	32
2.5.	Elaborarea hărții interactive cu referire la produse, băuturi, bucate și obiecte de meșteșugărit cu IG	32
III.	ÎNREGISTRAREA PRODUSELOR, BĂUTURILOR ȘI BUCATELOR CU INDICAȚIE GEOGRAFICĂ	34
3.1.	Cine poate înregistra o indicație geografică?	34
3.2.	Cum poate un grup de producători beneficia de înregistrarea unei indicații geografice – pașii de parcurs și depunerea documentației de înregistrare	34
3.3.	Procedurile de înregistrare a IG, DO și STG	34
3.3.1.	<i>Depunerea cererii de înregistrare a IG, DO și STG</i>	36
3.3.2.	<i>Reprezentarea persoanelor fizice sau juridice rezidente în Republica Moldova</i>	36
3.3.3.	<i>Cererea și documentele anexate la ea. Caietul de sarcini</i>	36
3.3.4.	<i>Examinarea respectării condițiilor de depunere a cererii de înregistrare</i>	38
3.3.5.	<i>Publicarea cererii în Buletinul Oficial de Proprietate Intelectuală</i>	38
3.3.6.	<i>Opoziția</i>	39
3.3.7.	<i>Examinarea de fond a cererii de înregistrare</i>	39
3.3.8.	<i>Contestarea deciziilor privind cererile de înregistrare a DO, IG sau STG</i>	39
3.3.9.	<i>Înregistrarea DO, IG sau STG</i>	39
3.3.10.	<i>Durata protecției DO, IG sau STG</i>	40
3.4.	Denumirile care nu pot fi înregistrate în calitate de indicații geografice	40

3.5.	Drepturile conferite de înregistrare și beneficiile utilizării indicațiilor geografice	40
IV.	EVENTUALE ÎNTREBĂRI CARE AR PUTEA PARVENI ÎN CADRUL STUDIULUI DE IDENTIFICARE A POTENȚIALELOR PRODUSE CU IG	42
V.	SURSE BIBLIOGRAFICE	43
	ANEXĂ Cartela de identificare și inventariere a potențialelor produse cu IG	45

LISTA ABREVIERILOR

AA	Acordul de Asociere dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană
AP	Asociații de Producători
AGEPI	Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală a Republicii Moldova
BOPI	Buletinul Oficial de Proprietate Intelectuală
CC	Cooperativă de Consum
CAP	Cooperativă Agricolă de Producție
CAIPS	Cooperativă Agricolă de Întreprinzător și de Prestare a Serviciilor
CÎ	Cooperativă de Întreprinzător
CE	Consiliul Uniunii Europene
CFOJ	Clasificatorul formelor organizatorico-juridice ale agenților economici din Republica Moldova
CSI	Comunitatea Statelor Independente
CSPM	Clasificatorul statistic al produselor (bunurilor și serviciilor) ale Republicii Moldova
DO	Denumire de Origine
DOP	Denumirea de Origine Protejată
GSM	Global System for Mobile Communications – telefonie mobilă
GȚ	Gospodărie Țărănească
ECTS	Expertii Consultanți pe Termen Scurt ai Proiectului
EU DOOR	Baza de date cu referire la DOP, IGP, STG din UE
IG	Indicație Geografică
IGP	Indicația Geografică Protejată
IP	Instituții Publice
IS	Instituții de Stat
ÎI	Întreprinzător Individual
ÎS	Întreprindere de Stat
HG	Hotărâre de Guvern
MAIA	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare (actual - Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului)
ONG	Organizație Non Guvernamentală
RM	Republica Moldova
SA	Societate pe Acțiuni
SIG	Sistemul Indicațiilor Geografice
SRL	Societate cu Responsabilitate Limitată
STG	Specialitate Tradițională Garantată
UE	Uniunea Europeană
UP	Uniunea Producătorilor
UTAG	Unitatea Teritorial Administrativă Gagauz Yeri

SUMAR

Denumirea de origine este o noțiune foarte veche, ea fiind folosită pentru identificarea produselor, băuturilor, bucatelor și obiectelor de meșteșugărit, care au o anumită origine geografică, care reflectă unicitatea, combinarea resurselor naturale locale (climă, sol, rase de animale și specii de plante locale, tehnici tradiționale etc.) și obiceiurilor culturale (tradiții, cunoștințe și abilități adesea transmise de la o generație la alta) într-un anumit teritoriu, stabilind astfel legături specifice între producători - produs - consumatori și teritoriul – arealul de origine.

Indicațiile Geografice Protejate (IGP), Denumirile de Origine Protejate (DOP) și Specialitățile Tradiționale Garantate (STG) sunt instrumente de neprețuit pentru producătorii de produse agricole, băuturi, bucate și obiecte de meșteșugărit pentru a fi protejați și să profite la maxim de promovarea caracteristicilor și originalității produselor, care sunt derivate din aria geografică sau din regiunea geografică în care le cultivă sau le produc pentru consumatorii locali și pentru cei de pe piețele externe, care sunt interesați în consumul și apropierea de aceste valori tradiționale și culturale.

Elaborarea acestui Ghid practic s-a realizat în cadrul Proiectului de asistență tehnică finanțat de Uniunea Europeană „Suport pentru asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală” în Republica Moldova (în continuare - Proiect), implementat de către un Consorțiu format din companiile Archidata S.r.l. (Italia), European Profiles S.A. (Grecia) și Business and Strategies in Europe S.A. (Belgia), lansat în noiembrie 2016 și având o durată de 2 ani. Beneficiar principal al proiectului este Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală, având drept parteneri alți co-beneficiari și obiectivul general al proiectului fiind eficientizarea implementării și aplicării drepturilor de proprietate intelectuală în Republica Moldova. Unul din obiectivele specifice ale proiectului nominalizat prevede identificarea produselor, băuturilor și bucatelor care ar putea beneficia de avantajele sistemului de protecție a Indicațiilor Geografice. În acest context Proiectul și AGEPI au lansat o campanie națională de identificare a produselor originare din anumite regiuni geografice, care ar putea beneficia de IGP sau DOP, precum și a specialităților tradiționale, care ar putea fi recunoscute ca STG, ca ulterior acestea să beneficieze de susținerea înregistrării în calitate de obiecte de proprietate intelectuală.

Scopul acestui Ghid practic este de a ajuta producătorii de produse agricole să înțeleagă într-un mod mai succint și mai bine care sunt beneficiile și perspectivele identificării și înregistrării IG, DO, STG la Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală a Republicii Moldova, beneficiile promovării produselor cu aceste semne pe piața locală de consum și pe piețele Uniunii Europene, în baza înregistrării lor în UE. Identificarea și înregistrarea indicațiilor geografice va permite producătorilor locali să evidențieze specificul, metoda tradițională de producție și savoarea produsului, cu scopul de a fi protejați împotriva concurenței neloiale și le va permite promovarea și informarea consumatorilor despre unicitatea produselor.

Orice schimbare și mișcare înainte, cum ar fi identificarea, înregistrarea și promovarea de produse, băuturi, bucate și obiecte artisanale cu IGP, DOP sau STG, prezintă riscuri majore din cauza costurilor de implementare și de adaptare a antreprenorilor la noile cerințe ale pieței și preferințe ale consumatorilor, însă schimbările operate sunt inevitabile, iar investițiile se vor recupera prin valoarea adăugată a produselor, schimbarea meritând cu certitudine să fie agreată de mediul de afaceri autohton.

Capitolul I descrie noțiunile de IG, DO și STG, baza legislativă și normativă europeană și a RM, autoritățile de control și de certificare a produselor cu indicație geografică.

**Suport pentru asigurarea respectării
drepturilor de proprietate intelectuală**
EuropeAid/137467/DH/SER/MD

În Capitolul al II-lea, este prezentată Metodologia studiului pentru identificarea potențialelor produse, ce pot fi promovate prin sistemul de indicații geografice protejate, precum și ariile, instrumentele de implementare a studiului.

Capitolul al III-lea, reprezintă pas cu pas procedurile de înregistrare, drepturile, caracteristicile și beneficiile utilizării indicațiilor geografice.

INTRODUCERE

Calitatea excepțională și combinată cu caracteristici specifice și unice de origine, producere și cultură ale produselor tradiționale, în comparație cu produsele industriale, care substituie tradițiile seculare de consum uman, au determinat începând cu anul 1992 stabilirea unui sistem european de etichetare a calității, de protejare a originii și promovare a denumirii comerciale a produselor agroalimentare tradiționale provenite din diverse state membre ale UE. Sistemul european de identificare a produselor cu origine geografică determinată sau celor tradiționale presupune utilizarea, în mod voluntar, a unuia dintre cele trei sisteme din domeniul calității produselor agricole și alimentare: Denumire de Origine Protejată, Indicație Geografică Protejată și Specialitate Tradițională Garantată.

Principalele simboluri de identificare a produselor regionale din Uniunea Europeană sunt DOP și IGP, simboluri care accentuează relația dintre calitatea și locul de origine al unui produs. Un alt simbol de identificare a produselor tradiționale este STG, care scoate în evidență metoda tradițională, unică și irepetabilă de producție.

Prezentele simboluri utilizate pe etichetele produselor, băuturilor și a bucatelor, demonstrează că acestea provin exclusiv din țările Uniunii Europene, dintr-o anumită zonă locală recunoscută și a cărei denumire este înregistrată în calitate de DOP sau IGP, sau că acestea sunt obținute și preparate din ingrediente tradiționale sau prin utilizarea de metode tradiționale, iar specificitatea lor este recunoscută prin înregistrare în calitate de STG. Totodată, aceste simboluri garantează că producătorii sunt protejați împotriva concurenței neloiale, ele informează consumatorul cu privire la specificitatea și unicitatea produsului, păstrează tradiția culinară și culturală locală și permit promovarea produsului atât pe piața tradițională, cât și pe piețele terțe.

Utilizarea sistemului de marcare a produselor, băuturilor și bucatelor cu simbolul IGP, asigură la fel un impact major nu numai asupra sectorului agricol dar și asupra dezvoltării rurale în general, creând premise pentru: (i) dezvoltarea unui lanț de producere și comercializare în jurul unei origini comune a produselor; (ii) majorarea prețului de realizare a produselor cu IGP în comparație cu cele ordinare; (iii) distribuția valorii adăugate a produselor cu IGP pe toate nivelurile lanțului de producere – comercializare; (iv) conservarea resurselor naturale pe care se bazează produsul; (v) conservarea tradițiilor și a patrimoniului cultural și (vi) favorizarea unor legături mai strânse între ariile rurale și sfera turismului.

Un produs agricol sau alimentar în cadrul sistemului de calitate al UE promovat sub DOP, IGP sau în calitate de STG, garantează că denumirea înregistrată este protejată împotriva utilizării neautorizate pe teritoriul UE, iar pentru consumatori - garanții despre originea, unicitatea, calitatea și tradiția de producere. Înregistrarea DO, IG sau STG, contribuie la sporirea veniturilor

producătorilor, asigură consolidarea producătorilor dintr-o anumită regiune sau zonă geografică (implementarea prevederilor aceluiași caiet de sarcini), stimulează valorificarea cunoștințelor tradiționale, evită poluarea mediului, protejează și asigură utilizarea resursele naturale într-un mod corect și econom.

Studiul „Valoarea producției de produse agricole și alimentare, vinuri, vinuri aromatizate și băuturi spirtoase protejate printr-o indicație geografică”, care a colectat pentru prima dată informații economice privind toate indicațiile geografice produse în UE în perioada 2005-2010, a estimat în anul 2010 valoarea vânzărilor cu ridicata la nivel mondial a indicațiilor geografice ale UE la 54,3 miliarde de euro, iar valoarea totală a produselor cu IG exportate în afara UE la 11,5 miliarde EUR, ceea ce reprezintă cca. 15% din totalul exporturilor UE de alimente și băuturi (sursa: https://ec.europa.eu/agriculture/external-studies/value-gi_en). Valorificarea potențialului produselor cu DOP, IGP sau STG ca parte a sistemului național de calitate al celor 28 de țări a UE, denotă existența în prezent a 3517 de produse, băuturi și bucate originale cu IGP. Dintre statele membre ale UE cele mai multe DOP și IGP pentru produsele agroalimentare (cu excepția vinurilor și băuturilor spirtoase) au ca țări de origine Italia (324), Franța (267) și Spania (223), celelalte 25 de state membre ale UE au înregistrat de la 4–7 IG, DO (România și Bulgaria), până la 108 (Grecia).

Agricultura este pilonul de bază al economiei naționale a Republicii Moldova, în ultimii 5 ani contribuția căreia în crearea PIB-ului a variat între 12-13%, iar cu industria de procesare de până la 16%, totodată producerea și procesarea agricolă a generat aproximativ 50% din veniturile provenite din export¹. Clima favorabilă și solurile de înaltă calitate au determinat istoric specializarea agricolă a Republicii Moldova, în special în producția de culturi cu valoare adăugată înaltă cum ar fi fructele, strugurii de viță de vie și legumele. Agricultura și industria alimentară joacă rolul principal în asigurarea securității alimentare a țării, iar aproximativ 26% din populația activă este angajată în sectorul agricol.

Resursa naturală principală a Republicii Moldova o constituie solurile cu o bonitate medie de 65 puncte. Învelișul de sol include trei tipuri zonale: solurile brune, solurile cenușii răspândite în regiunile deluroase și cernoziomurile formate în condiții de stepă pe terenurile cu altitudini mai joase. Principalul tip de sol este cernoziomul, care ocupă 70% din suprafața fondului funciar. Potrivit datelor Întreprinderii de Stat „Cadastru”, în 2013, fondul funciar înregistrat al Republicii Moldova constituia 3,384 milioane hectare de pământ, din care 2,538 milioane hectare sau cca. 75% au destinație agricolă. Terenurile cu destinație agricolă includ: terenuri arabile cca. 1.839 mii ha (72,5%), plantații multianuale pomi-viticole – 306,0 mii ha (12%), pajiști și fânețe 386 mii ha (15,2%)².

Producția agricolă anuală a Republicii Moldova pentru anii 2011-2015 a variat de la cca. 22 la 26,2 miliarde lei, cu o structură a producției agricole relativ stabilă, care reprezintă la cca. 68-71% produse de origine vegetală și 29-32% de origine animală.

---

¹ Agriculture and Food Processing overview of Republic of Moldova. MIEPO 2016.

² Anuarul stării calității solurilor pe teritoriul Republicii Moldova în anul 2013, Direcția monitoring al calității mediului. Serviciul Hidrometeorologic de Stat 2013

Sectoarele cu cel mai mare potențial de producere și export sunt sectorul de legume cu o producție anuală de cca. 245 mii tone, fructe de cca. 600 mii tone, struguri de masă cca. 85 mii tone, struguri tehnice de cca. 500 mii tone și cu o producere de aproximativ 250 de milioane de litri de vinuri. În 2015, în Republica Moldova au fost produse aproximativ 9 mii tone de carne de vită, 72 mii tone de carne de porc și 47 mii tone de carne de pasăre.

Anual, aproximativ 20% din producția de legume și 55% din producția de fructe sau cca. 300-350 mii de tone de aceste produse sunt procesate sub formă de produse finite, ca sucul de mere, nectaruri de fructe, fructe și legume conservate, din care 90% sunt livrate la export.

Anual, Republica Moldova produce între 2.000 și 3.500 de tone de fructe uscate (în majoritate prune uscate, dar și mere, cireșe), din care cca. 70% sunt direcționate la export, cu destinația de 80% pe piețele UE și de cca. 20% pe piețele din CSI.

Patrimoniul sectorului agroalimentar al Republicii Moldova, prin diversitatea de produse și băuturi tradiționale, are un potențial înalt de dezvoltare, dar la moment nu este utilizat și valorificat pe deplin. Astfel, identificarea produselor care ar putea beneficia de IGP sau DOP, precum și a celor ce ar putea fi recunoscute ca STG, ar permite prin unicitatea și savoarea produselor locale, pe de o parte de a crea o valoare adăugată înaltă în sectorului agroalimentar național, iar pe de altă parte de a spori capacitățile de producere și comercializare pe piața internă, și de a penetra și exporta aceste produse pe piețele externe.

În contextul sporirii plusvalorii economice din producerea agricolă a Republicii Moldova și în scopul promovării produselor cu origine și calitate determinate, putem menționa înregistrarea următoarelor **Indicații Geografice Protejate (IGP)** și **Denumiri de Origine Protejată (DOP)** autohtone: **IGP Divin** pentru "rachiul de vin învechit" (cu aria geografică de producere pe întreg teritoriul geografic al RM), **IGP "Ștefan Vodă"**, **"Valul lui Traian"** și **"Codru"** pentru vinuri (ariile geografice pentru producerea vinurilor se întinde pe teritoriile geografice delimitate conform Ordinului MAIA nr. 105 din 10 iunie 2011, ulterior, conform Ordinului MAIA nr. 12 din 28.01.2016), **IGP Zăbriceni** pentru plante și fructe uscate și amestecuri din ele pentru infuzii (aria geografică – satul Zăbriceni, raionul Edineț), **IGP "Dulceață din petale de trandafir Călărași"** pentru dulceață din petale de trandafir (aria geografică - orașul Călărași), **IGP "Rachiu de caise de Nimoreni"** pentru rachiu de caise (aria geografică – satul Nimoreni, raionul Ialoveni), **DOP "Ciumai"** pentru vin de desert dulce roșu și vin natural sec roșu (aria geografică – satele Vinogradovca, Ciumai, Chirilovca și Mirnoe din raionul Taraclia), **DOP "Românești"** pentru vin roșu (aria geografică – satele Românești, Rădeni, Zamciogi din raionul Strășeni) și **DOP "Brânză de Popeasca"** pentru brânză de oi (teritoriul geografic delimitat ce cuprinde 7 localități: Popeasca, Ermoclia, Talmază, Feștețița, Slobozia, Copceac și Volontiri din raionul Ștefan Vodă).

Sursa: <http://www.db.agepi.md/GeogrIndications/DeciziiEmise.aspx>

I. NOȚIUNI DE BAZĂ, CADRUL LEGISLATIV ȘI NORMATIV, AUTORITĂȚILE DE CONTROL ȘI CERTIFICARE A PRODUSELOR CU INDICAȚII GEOGRAFICE

1.1. Ce reprezintă Indicația Geografică Protejată, Denumirea de Origine Protejată și Specialitatea Tradițională Garantată?

În conformitate cu Legea privind protecția indicațiilor geografice, denumirilor de origine și specialităților tradiționale garantate nr.66-XVI din 27.03.2008³ (în continuare – Legea 66/2008) și Hotărârile Guvernului (HG) Republicii Moldova nr. 610 din 05.07.2010 și HG nr. 644 din 19.07.2010, sunt stabilite normele ce țin de înregistrarea, protecția juridică și utilizarea **IGP**, **DOP** și **STG**, care au următoarele definiții, iar produsele, care sunt promovate sub aceste simboluri, trebuie să îndeplinească următoarele cerințe:

INDICAȚIE GEOGRAFICĂ PROTEJATĂ (IGP)

Indicație geografică – denumire a unei regiuni sau a unei localități, a unui loc determinat sau, în cazuri excepționale, a unei țări, care servește la desemnarea unui produs originar din această regiune sau localitate, din acest loc determinat sau din această țară și care posedă o calitate specifică, reputație sau alte caracteristici ce pot fi atribuite acestei origini geografice și cel puțin una dintre ale cărei etape de producție se desfășoară în aria geografică delimitată.

Notă: Produsul cu IGP trebuie (conform art. 5 al Legii 66/2008):

- să fie originar din această regiune sau localitate, din acest loc determinat sau din această țară;
- să posede o calitate specifică, reputație sau alte caracteristici ce pot fi atribuite acestei origini geografice;
- cel puțin una dintre ale cărei etape de producție să se desfășoare în aria geografică delimitată.

DENUMIRE DE ORIGINE PROTEJATĂ (DOP)

Denumirea de origine – reprezintă denumirea geografică a unei regiuni sau localități, a unui loc determinat sau, în cazuri excepționale, a unei țări, care servește la desemnarea unui produs originar din această regiune, localitate, loc determinat sau țară și a cărei calitate sau caracteristici sunt, în mod esențial sau exclusiv, datorate mediului geografic, cuprinzând factorii naturali și umani, și ale cărei etape de producție se desfășoară, toate, în aria geografică delimitată.

Notă: Produsul cu DOP trebuie (conform art. 5 al Legii 66/2008):

³ Legea nr.66-XVI din 27.03.2008 este armonizată cu Regulamentul (UE) 1151/2012 al Parlamentului European și al Consiliului European din 21 noiembrie 2012 privind sistemele din domeniul calității produselor agricole și alimentare

- să fie originar din această regiune sau localitate, din acest loc determinat sau din această țară;
- să posede o calitate sau caracteristici, în mod esențial sau exclusiv, datorate mediului geografic, cuprinzând factorii naturali și cei umani;
- toate etapele de producție ale acestuia să se desfășoare în aria geografică delimitată.

Ambele denumiri (IGP și DOP) se aplică acelorași tipuri de produse, sunt denumiri geografice (originea denumirii fiind în legătură cu arealul geografic), presupun aceleași proceduri, aceeași protecție. **Principalele și esențialele diferențe dintre IGP și DOP**, țin de:

1. Legătura cu arealul geografic:

- IGP: produsul trebuie să posede o calitate specifică, reputație sau alte caracteristici ce pot fi atribuite originii geografice.
- DOP: calitatea/caracteristicile produsului sunt datorate în mod esențial sau exclusiv mediului geografic cu factorii săi naturali și umani.

2. Proveniența materiei prime:

- IGP: materiile prime folosite pot să provină din afara ariei geografice definite.
- DOP: materialele prime folosite trebuie să provină numai din aria geografică definită.

3. Obținerea produsului:

- IGP: anumite operații ale procesului de producție pot avea loc în afara ariei geografice definite.
- DOP: producerea, procesarea și prepararea trebuie să aibă loc numai în aria geografică definită.

SPECIALITĂȚI TRADIȚIONALE GARANTATE (STG)

O specialitate tradițională garantată – reprezintă un produs agricol sau alimentar tradițional, a cărui specificitate este recunoscută prin înregistrare conform legii (specificitatea reprezintă caracteristica sau ansamblul de caracteristici prin care un produs agricol sau alimentar se distinge în mod clar de alte produse agricole sau alimentare similare aparținând aceleiași categorii; produsul tradițional este produsul utilizat pe piață pe parcursul unei perioade de timp ce indică la transmiterea de la o generație la alta, fapt ce este dovedit; această perioadă trebuie să corespundă duratei general atribuite unei generații umane, adică de cel puțin 30 de ani).

Notă: STG nu face referire la origine, ci atestă faptul că materiile prime, compoziția (rețeta) sau modul de producție conferă produsului caracterul tradițional în raport cu alte produse similare.

În calitate de specialitate tradițională garantată poate fi protejat un produs agricol sau alimentar care:

- a) este obținut din materie primă tradițională; sau
- b) se caracterizează printr-o compoziție tradițională; sau
- c) se caracterizează printr-un mod de producere și/sau de prelucrare ce corespunde unui tip tradițional de producere și/sau de prelucrare.

Pentru a fi înregistrată, denumirea specialității tradiționale garantate trebuie:

- a) să fi fost utilizată în mod tradițional pentru a desemna produsul specific; sau
- b) să indice caracterul tradițional sau caracterul specific al produsului.

Dacă denumirea specialității tradiționale garantate solicitată spre înregistrare este utilizată de asemenea într-o altă regiune a Republicii Moldova sau într-o altă țară, pentru a distinge produsele comparabile sau produsele care au o denumire identică ori similară, denumirea specialității tradiționale garantate va fi însoțită de mențiunea „Fabricat potrivit tradițiilor”, urmată imediat de numele regiunii sau țării corespunzătoare denumirii solicitate spre înregistrare.

1.2. Cadrul legal și normativ european și național privind protejarea denumirilor de origine și indicațiilor geografice

Cadrul legal și normativ european și național privind protejarea denumirilor de origine și indicațiilor geografice este bazat pe Acorduri Internaționale și diverse Regulamente europene, în funcție de categoriile de produse cărora li se adresează, care reglementează asigurarea unei protecții în caz de concurență neloială și asigură protecția IG și DO. Spre exemplu, produsele alimentare beneficiază de un regim diferit de cel al vinurilor sau băuturilor spirtoase. Principalele acte legislative și normative fiind:

1. *Legislați Uniunii Europene în domeniul indicațiilor geografice și denumirilor de origine:*
  - a) Regulamentul (UE) nr. 1151/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 21.11.2012 privind sistemele din domeniul calității produselor agricole și alimentare (în continuare - Regulamentul (UE) 1151/2012);
  - b) Regulamentul (UE) nr. 1308/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de instituire a unei organizații comune a piețelor produselor agricole și de abrogare a Regulamentelor (CEE) nr. 922/72, (CEE) nr. 234/79, (CE) nr. 1037/2001 și (CE) nr. 1234/2007 ale Consiliului (în continuare - Regulamentul (UE) 1308/2013);
  - c) Regulamentul (UE) nr. 251/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 februarie 2014 privind definirea, descrierea, prezentarea, etichetarea și protejarea indicațiilor geografice ale produselor vitivinicole aromatizate și de abrogare a Regulamentului (CEE) nr. 1601/91 al Consiliului (în continuare - Regulamentul (UE) 251/2014);
  - d) Regulamentul (CE) nr. 110/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 15 ianuarie 2008 privind definirea, desemnarea, prezentarea, etichetarea și protecția indicațiilor geografice ale băuturilor spirtoase și de abrogare a Regulamentului (CEE) nr. 1576/89 al Consiliului (în continuare - Regulamentul (CE) 110/2008);

- e) Regulamentul (CE) nr. 607/2009 al Comisiei din 14.07.2009 de stabilire a unor norme de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 479/2008 al Consiliului în ceea ce privește denumirile de origine protejate și indicațiile geografice protejate, mențiunile tradiționale, etichetarea și prezentarea anumitor produse vitivinicole
  - f) Regulamentul delegat (UE) nr. 664/2014 al comisiei din 18.12.2013 de completare a Regulamentului (UE) nr. 1151/2012 al Parlamentului European și al Consiliului cu privire la stabilirea simbolurilor Uniunii pentru denumirile de origine protejate, indicațiile geografice protejate și specialitățile tradiționale garantate și cu privire la anumite norme privind sursele, anumite norme procedurale și anumite norme tranzitorii suplimentare.
2. *Aranjamentele și tratatele internaționale în domeniul indicațiilor geografice și denumirilor de origine la care Republica Moldova face parte:*
- a) Convenția de la Paris pentru protecția proprietății industriale din 20.03.1883, intrată în vigoare la 07.07.1884, la care Republica Moldova a aderat prin Hotărârea Parlamentului nr. 1328-XII din 11.03.1993;
  - b) Aranjamentul de la Madrid privind sancțiunile pentru indicațiile false sau înșelătoare de proveniență a produselor din 14.04.1891, la care Republica Moldova a aderat prin Legea nr. 1330-XIV din 27.10.2000;
  - c) Aranjamentul de la Lisabona privind protecția indicațiilor locului de origine a produselor și înregistrarea lor internațională din 31.10.1958, la care Republica Moldova a aderat prin Legea nr. 1328-XIV din 27.10.2000;
  - d) Acordul privind aspectele comerciale ale drepturilor de proprietate intelectuală (TRIPS), în vigoare pentru Republica Moldova din 26.07.2001;
  - e) Acordul privind măsurile de prevenire și combatere a utilizării mărcilor și indicațiilor geografice false în statele membre ale CSI din 04.06.1999, la care Republica Moldova a aderat prin Hotărârea Guvernului nr. 1331 din 03.12.2001;
  - f) Acordul de Asociere între Republica Moldova, Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte (cap. IX, titlul V), ratificat de Republica Moldova prin Legea nr. 112 din 02.07.2014⁴.
3. *Legislația Republicii Moldova în domeniul IG, DO și STG*
- a) Legea privind protecția indicațiilor geografice, denumirilor de origine și specialităților tradiționale garantate nr. 66-XVI din 27.03.2008, intrată în vigoare la 25.10.2008, cu modificările ulterioare;
  - b) Legea pentru aprobarea simbolurilor naționale asociate indicațiilor geografice protejate, denumirilor de origine protejate și specialităților tradiționale garantate nr. 101 din 12.06.2014;
  - c) Regulamentul privind procedura de depunere, examinare și înregistrare a indicațiilor geografice, a denumirilor de origine și a specialităților tradiționale

---

⁴ Acordul de Asociere a integrat Acordul RM-UE cu privire la protecția IG ale produselor agricole și alimentare semnat la 26.06.2012, în vigoare din 01.04.2013

garantate, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 610 din 05.07.2010, cu modificările ulterioare;

- d) Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 644 din 19.07.2010 cu privire la desemnarea autorităților competente abilitate cu atribuții și responsabilități referitoare la produsele cu denumiri de origine și indicații geografice și la specialitățile tradiționale garantate și a autorităților competente responsabile de controalele oficiale privind conformitatea acestor produse;

4. *Actele normative conexe, precum și cele referitoare la protecția unor IG*

- a) Legea viei și vinului nr. 57-XVI din 10.03.2006 (care conține prevederi importante referitoare la vinurile cu IG și DO);
- b) Hotărârea Guvernului nr. 356 din 11.06.2015 cu privire la aprobarea Reglementării tehnice „Organizarea pieței vitivinicole”;
- c) Ordinul MAIA nr. 50 din 04.04.2012 privind aprobarea delimitării ariilor geografice vitivinicole pentru producerea vinurilor cu denumire de origine protejată;
- d) Ordinul MAIA nr. 12 din 28.01.2016 cu privire la delimitarea ariilor geografice vitivinicole pentru producerea vinurilor cu indicație geografică protejată;
- e) Legea nr. 322-XV din 18.07.2003 cu privire la declararea complexului „Combinatul de vinuri "Cricova" S.A.” drept obiect al patrimoniului cultural-național al Republicii Moldova;
- f) Legea nr. 199-XVI din 28.07.2005 cu privire la acordarea statutului de obiectiv al patrimoniului cultural-național al Republicii Moldova bunurilor Întreprinderii de Stat “Combinatul de Vinuri de Calitate "Mileștii Mici”;
- g) Legea nr. 251-XVI din 04.12.2008 privind constituirea Rezervației cultural-naturale “Orheiul Vechi”;
- h) Hotărârea Guvernului nr. 228 din 23.03.2009 cu privire la constituirea Rezervației cultural-naturale “Orheiul Vechi”.

1.3. Protecția Denumirii de Origine și Indicației Geografice în conformitate cu legislația europeană și națională

Pe teritoriul UE protecția denumirii de origine și a indicației geografice este asigurată prin prevederile Regulamentului (UE) 1151/2012 privind sistemele din domeniul calității produselor agricole și alimentare.

În Republica Moldova protecția IG, DO și STG se asigură în baza Legii 66/2008. Conform art. 5 al Legii 66/2008:

(1) Poate fi protejată în calitate de denumire de origine denumirea geografică a unei regiuni sau localități, a unui loc determinat sau, în cazuri excepționale, a unei țări, care servește la desemnarea unui produs:

- a) originar din această regiune sau localitate, din acest loc determinat sau din această țară;
- b) a cărei calitate sau caracteristici sânt, în mod esențial sau exclusiv, datorate mediului geografic, cuprinzând factorii naturali și cei umani;
- c) ale cărei etape de producție se desfășoară, toate, în aria geografică delimitată.

(2) Poate fi protejată în calitate de indicație geografică denumirea unei regiuni sau localități, a unui loc determinat sau, în cazuri excepționale, a unei țări, care servește la desemnarea unui produs:

- a) originar din această regiune sau localitate, din acest loc determinat sau din această țară;
- b) care posedă o calitate specifică, reputație sau alte caracteristici ce pot fi atribuite acestei origini geografice; și
- c) cel puțin una dintre etape de producție se desfășoară în aria geografică delimitată.

În conformitate cu articolul 11 din Legea 66/2008, armonizat cu articolul 13 din Regulamentul (UE) 1151/2012, denumirile de origine și indicațiile geografice înregistrate sânt protejate contra oricărei:

a) utilizări comerciale directe sau indirecte a unei denumiri înregistrate pentru produse neacoperite de înregistrare:

- în măsura în care aceste produse sânt comparabile cu cele înregistrate sub această denumire; sau

- în măsura în care această utilizare permite de a profita de reputația denumirii protejate;

b) uzurpări, imitări sau evocări, chiar dacă originea adevărată a produsului este indicată sau dacă denumirea protejată este folosită în traducere ori este însoțită de o expresie, cum ar fi “de genul”, “de tipul”, “de stilul”, “imitație” ori de alte expresii similare;

c) indicații false sau înșelătoare cu privire la proveniența, originea, natura sau calitățile esențiale ale produsului, care figurează pe produs sau pe ambalajul acestuia, în publicitate sau pe documentele aferente produsului respectiv, precum și contra utilizării în calitate de ambalaj a unui recipient de natură să creeze o impresie eronată în privința originii produsului;

d) practici susceptibile să inducă în eroare consumatorul în ceea ce privește originea adevărată a produsului.

Conform aceluiași articol: „Denumirile protejate nu pot deveni generice”.

1.4. Autoritățile de protecție a proprietății intelectuale, de control și certificare a produselor cu indicații geografice

Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală, este oficiul național în domeniul protecției proprietății intelectuale și unica autoritate care acordă pe teritoriul Republicii Moldova protecție juridică indicațiilor geografice, denumirilor de origine și specialităților tradiționale garantate, în temeiul înregistrării acestora la AGEPI, în modul stabilit de legislația în vigoare, sau în baza tratatelor internaționale, inclusiv acordurilor bilaterale, la care Republica Moldova este parte.

În conformitate cu articolul 3 al Legii 66/2008, Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală:

- a) elaborează proiecte de acte legislative, instrucțiuni, alte acte necesare aplicării legi;

**Suport pentru asigurarea respectării
drepturilor de proprietate intelectuală**
EuropeAid/137467/DH/SER/MD

- b) recepționează și examinează cererile de înregistrare a IG, DO, STG;
- c) înregistrează IGP, DOP, STG;
- d) eliberează certificate privind dreptul de utilizare a IGP și DOP, publică date oficiale în Buletinul Oficial de Proprietate Intelectuală, denumit în continuare BOPI;
- e) ține registrele naționale ale cererilor de înregistrare a IG, DO, STG și registrele naționale ale IGP, DOP, STG;
- f) asigură completarea și păstrarea colecțiilor naționale de IGP, DOP, STG;
- g) este autoritatea competentă a Republicii Moldova în cadrul Uniunii Speciale a Țărilor Membre la Aranjamentul de la Lisabona;
- h) exercită și alte atribuții prevăzute de lege.

În conformitate cu prevederile art. 33 și 34 ale Legii 66-XVI din 27.03.2008, prin Hotărârea Guvernului nr. 644 din 19.07.2010, s-au abilitat cu atribuții și responsabilități referitoare la produsele cu denumiri de origine și indicații geografice și la specialitățile tradiționale garantate, conform domeniului reglementat:

1. *autoritățile responsabile de omologarea caietelor de sarcini, definitivarea principiilor generale, aprobarea etapelor și procedurilor de control în scopul asigurării respectării caietelor de sarcini în conformitate cu prevederile Legii:*
  - Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului;
  - Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale;
  - Ministerul Educației, Culturii și Cercetării;
- 2) *autoritățile competente responsabile de controalele oficiale privind conformitatea produselor cu IG, DO și a STG:*
  - Agenția pentru Protecția Consumatorilor;
  - Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor;
  - Institutul Științifico-practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare;
  - Î.S. „Centrul Național de Verificare a Calității Producției Alcoolice”;
  - Serviciul de Supraveghere de Stat a Sănătății Publice;
  - Inspecția de Stat în Construcții;
  - Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale;
  - Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale.

Prin Ordinul MAIA nr. 129 din 08.07.2011 cu privire la delimitarea ariilor geografice vitivinicole pentru producerea vinurilor cu indicație geografică și cu denumire de origine, *cu dreptul de a delimita ariile geografice vitivinicole pentru producerea vinurilor cu indicație geografică și cu denumire de origine*, în baza cercetărilor specifice, a fost desemnat Institutul Științifico-practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare.

În conformitate cu art. 32¹ alin. (2) din Legea viei și vinului nr. 57-XVI din 10.03.2006, prin Hotărârea Guvernului nr. 725 din 16.09.2013 a fost creat Oficiul Național al Viei și Vinului și a fost aprobat Statutul Oficiului. În conformitate cu pct. 6 alin. 6) a HG nr. 725 din 16.09.2013 Oficiul Național al Viei și Vinului - *gestionează producerea produselor vitivinicole cu indicație geografică protejată (IGP) și cu denumire de origine protejată (DOP), în conformitate cu reglementările tehnice aprobate de către Guvern.*

1.5. Caietul de sarcini pentru o Denumire de Origine sau pentru o Indicație Geografică – reglementări și conținut

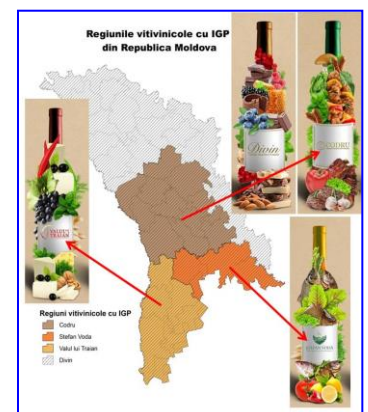
În conformitate cu articolul 8 al Legii 66/2008 "pentru a beneficia de o denumire de origine protejată sau de o indicație geografică protejată ori pentru a fi recunoscut ca specialitate tradițională garantată, un produs trebuie să fie conform condițiilor stabilite într-un caiet de sarcini, omologat printr-o decizie a autorității competente desemnate în conformitate cu art. 34 alin. (1)". Autoritățile competente desemnate pentru omologarea caietelor de sarcini, definitivarea principiilor generale, aprobarea etapelor și procedurilor de control în scopul asigurării respectării caietelor de sarcini în conformitate cu prevederile Legii sunt Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale și Ministerul Educației, Culturii și Cercetării.

Caietul de sarcini al produsului prezentat pentru înregistrarea unei DO sau IG, conform Legii 66/2008, trebuie să conțină:

- a) denumirea de origine sau indicația geografică solicitată spre înregistrare;
- b) denumirea și descrierea produsului, inclusiv, dacă este cazul, a materiei prime, precum și principalele caracteristici fizice, chimice, microbiologice și/sau organoleptice ale produsului;
- c) delimitarea ariei geografice și, dacă este cazul, elemente care să indice respectarea prevederilor art.5 alin.(4);
- d) elemente care să ateste că produsul provine din aria geografică delimitată, în sensul art.5 alin.(1) sau (2), după caz;
- e) descrierea metodei de obținere a produsului și, dacă este cazul, a metodelor locale, loiale și constante, de obținere a acestuia, precum și descrierea elementelor referitoare la ambalaj, dacă solicitantul constată și justifică necesitatea ambalării produsului în aria geografică delimitată, pentru a păstra calitatea, pentru a garanta originea sau pentru a asigura controlul;
- f) elemente care să justifice, după caz:
  - legătura dintre calitatea sau caracteristicile produsului și mediul geografic, în sensul art.5 alin.(1) lit.b), sau;
  - legătura dintre o calitate specifică, reputație sau alte caracteristici ale produsului și originea sa geografică, în sensul art.5 alin.(2) lit.b);
- g) denumirile și adresele autorităților competente sau ale organismelor abilitate să verifice respectarea prevederilor caietului de sarcini, precum și precizarea misiunii lor;
- h) orice reguli specifice de etichetare a produsului în cauză;
- i) oricare alte eventuale cerințe, stabilite de lege, ce trebuie respectate.

Caietul de sarcini pentru o specialitate tradițională garantată trebuie să conțină:

- a) denumirea propusă spre înregistrare, în versiunile lingvistice corespunzătoare;
- b) descrierea produsului, inclusiv principalele caracteristici fizice, chimice, microbiologice sau organoleptice care demonstrează caracterul specific al acestuia;
- c) descrierea metodei de producție care trebuie respectată de producători, inclusiv natura și caracteristicile materiilor

- prime sau ale ingredientelor utilizate, după caz, precum și metoda prin care este preparat produsul; și
- d) elementele esențiale care definesc caracterul tradițional al produsului.

Prevederile referitoare la Caietul de sarcini al produsului cu indicație geografică sau denumire de origine din art. 8 al Legii 66/2008 sunt armonizate și corespund cu prevederile articolului 7 din Regulamentul (UE) 1151/2012, cu referire la Caietul de sarcini al produsului prezentat pentru înregistrarea ca DOP sau IGP.

1.6. Limitele geografice ale originii produselor cu indicație geografică

În conformitate cu secțiunea a 6-a a Regulamentului privind procedura de depunere, examinare și înregistrare a indicațiilor geografice, a denumirilor de origine și a specialităților tradiționale garantate, sunt prevăzute Regulile specifice privind delimitarea ariei geografice privitor la originea produselor cu IGP sau DOP, care pot avea la bază:

- organizarea administrativ-teritorială existentă;
- limitele geografice naturale și agroclimaterice.

Nu este necesară o corespondență între aria de producere și aria administrativă a cărei denumire este solicitată spre înregistrare. Aria geografică va ține cont de elementele ce trebuie evidențiate pentru a demonstra legătura produsului cu originea lui geografică.

II. METODOLOGIA STUDIULUI PENTRU IDENTIFICAREA POTENȚIALELOR PRODUSE CE POT FI PROMOVATE SUB INDICAȚII GEOGRAFICE PROTEJATE, DENUMIRI DE ORIGINE PROTEJATE SAU RECUNOSCUTE ÎN CALITATE DE SPECIALITĂȚI TRADIȚIONALE GARANTATE

Metodologia studiului și identificării potențialelor produse, băuturi, bucate și obiecte de meșteșugărit ce pot fi promovate sub IGP, DOP sau recunoscute în calitate de STG, include următoarele etape distincte:

- 1) Elaborarea Ghidului metodologic și a instrumentelor de implementare (*Cartele de identificare, Delimitarea ariilor geografice de inventariere și Baza de Date*) a studiului de identificare a produselor, băuturilor, bucatelor și obiectelor de meșteșugărit ce ar putea fi promovate sub IGP, DOP sau recunoscute în calitate de STG (august 2017);
- 2) Instruirea experților pe termen scurt specializați în domeniului IGP de către experții Proiectului și din cadrul AGEPI, privitor la identificarea produselor, băuturilor și bucatelor care ar putea fi promovate sub IGP, DOP sau recunoscute în calitate de STG (16 august 2017);
- 3) Implementarea *Studiului de identificare a produselor, băuturilor, bucatelor și obiectelor de meșteșugărit* care ar putea fi promovate sub IGP, DOP sau recunoscute în calitate de STG de către experți pe termen scurt specializați în domenii și contractați de Proiect. Studiul de identificare va include organizarea de către experți pe termen scurt specializați în domeniului IGP a întâlnirilor formale cu Direcțiile Raionale pentru Agricultură și Industrie Alimentară, filialele Camerei de Comerț și Industrie, Asociațiile de filiere și profil, Asociațiile de Fermieri, Administrația Publică Locală de ordinul II și ONG-uri regionale pentru identificarea produselor IGP, DOP și STG (16.08 – 15.09.2017);
- 4) În baza întâlnirilor neformale ale experților pe termen scurt specializați în domeniul principalii actori și factori de decizie la nivel regional vor fi identificate potențialele produse, băuturi, bucate și obiecte de meșteșugărit, în baza cărora vor fi completate *Cartele de identificare*, care vor include informații scurte cu privire la produs, în particular: (i) denumirea produsului, băuturii, felului de bucate și a obiectelor de meșteșugărit; (ii) denumirea entității economice sau a persoanei fizice sau a comunității; (iii) adresa, raionul, satul, numele persoanei și datele de contact (telefon, e-mail, alte surse de comunicare); (iv) ariile de identificare a potențialelor produse cu IG în conformitate cu organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova, zona administrativ – economică (Nord, Centru și Sud) și geografică a potențialului produs cu IGP, DOP sau a STG identificat; (v) categoria și clasa produsului identificat în conformitate cu Aranjamentul de la Nisa privind clasificarea internațională a produselor și serviciilor în scopul înregistrării mărcilor din 15 iunie 1957, revăzut și modificat (în continuare – *Clasificarea de la Nisa*), iar pentru conformare înregistrării produselor cu IG, contactarea *EU DOOR* (<http://ec.europa.eu/agriculture/quality/door/list.html>) - sistem informatic pentru diseminarea datelor publice cu privire la IGP, DOP și STG înregistrate în statele UE; (vi) descrierea caracteristicilor produsului - calități și gust, ambalare, utilizare, preferințe, potențiali consumatori locali sau piețe externe de comercializare; (vii) metoda de fabricare a produsului; (viii) informații scurte privind tradiția producerii și utilizării produsului, băuturii, felului de bucate și obiectului de meșteșugărit; (ix) evaluarea posibilității înregistrării IGP, DOP pentru produsul dat, sau recunoașterii acestuia în calitate de STG; (x) interesul entității economice sau al

comunității de a înregistra, promova și dezvolta o afacere durabilă pentru viitor în domeniu; (xi) fotografia produsului, băuturii, bucatelor sau obiectului de meșteșugărit. Perioada etapei de întâlniri neformale cu colectarea datelor primare între 16 august – 08 septembrie 2017;

- 5) Completarea de către experții pe termen scurt specializați din cadrul Proiectului a Bazei de Date în domeniului IG, DO și STG cu produsele, băuturile, felurile de bucate și obiectele de meșteșugărit identificate. Perioada completării Bazei de Date cu datele primare colectate între 08 – 15 septembrie 2017;
- 6) Implementarea a 3 Studii de identificare – descriere a produselor pasibile de a fi promovate sub IGP, DOP sau recunoscute în calitate de STG la culturile horticole, pomușoare și miere de albiși – prin contractarea a 3 experți specializați la aceste subsectoare. Studiile complexe ce vor fi implementate de acești 3 experți specializați, au demarat la 10 iulie 2017 și se planifică finalizarea la 30 septembrie 2017;
- 7) Organizarea a 5 workshopuri regionale (2 în zona de Nord – Edineț și Bălți, 1 în zona de Centru - Chișinău, și 2 în zona de Sud – Ceadr-Lunga și Comrat) cu invitarea Autorităților Publice Locale, grupurilor de producători, persoanelor fizice și juridice, producătoare de produse, băuturi, bucate și/sau de obiecte de meșteșugărit, interesate și identificate în cadrul studiului. În baza studiului de identificare și atestării de produse, băuturi, bucate și/sau a obiectelor de meșteșugărit, care corespund cerințelor față de IGP, DOP sau STG, vor fi identificate grupurile de producători, persoane juridice și fizice, care sunt cointeresate în asistența proiectului și specialiștilor AGEPI la înregistrarea și promovarea acestora. Workshopurile regionale (atelieri de lucru) orientativ vor fi organizate în a II-a decadă a lunii octombrie – I-a decadă a lunii noiembrie 2017;
- 8) Evaluarea interesului pentru înregistrarea IG, DO sau STG pentru cele mai importante produse, băuturi, bucate și/sau obiecte de meșteșugărit, după caz, și contactarea experților Proiectului și AGEPI, pentru suportul înregistrării lor. În baza rezultatelor studiului și workshopurilor regionale, vor fi identificate grupuri de producători, persoane juridice și fizice interesate în înregistrarea IGP, DOP sau STG, cu care se va lucra individual la elaborarea Caietului de sarcini pentru IGP, DOP și STG și documentației de înregistrare. Orientativ această etapă va fi implementată în perioada noiembrie 2017 – februarie 2018;
- 9) În baza rezultatelor Studiului, crearea Hărții interactive a zonelor geografice pentru potențialele produse, băuturi, bucate și/sau obiecte de meșteșugărit, cu descrierea acestora, ce ar putea fi promovate sub o IG, DO sau recunoscute în calitate de STG, înregistrate sau în curs de înregistrare, pentru accesarea on-line. În cadrul paginii oficiale a AGEPI (www.agepi.gov.md), va fi inserată o aplicație on-line cu o hartă interactivă, care va indica zonele geografice a produselor, băuturilor, bucatelor și/sau a obiectelor de meșteșugărit ce ar putea fi promovate sub o IG, DO sau în calitate de STG, inclusiv cu descrierile acestora. Orientativ această aplicație va fi finalizată în perioada februarie – martie 2018.

2.1. Sistemul de clasificare a produselor, băuturilor, bucatelor și obiectelor de meșteșugărit cu indicație geografică în conformitate cu legislația Uniunii Europene

Dossier Number	Country	Name	App Type	Date	Status
MD0000000001	Turkey	Medusa Cheese	PDO	2012/01/01	Registered
MD0000000002	Bulgaria	Cherashka Cheese	TSG	2012/01/01	Registered
MD0000000003	France	Le Jambon de Caux	PDO	1992/01/01	Registered
MD0000000004	France	Choucroute de Strasbourg	PGI	2002/01/01	Registered
MD0000000005	Ukraine	Traditional Water Pears	PGI	2012/01/01	Registered
MD0000000006	Ukraine	Traditional Water Cider	PGI	2012/01/01	Registered
MD0000000007	Ukraine	High-Mileage Honey	PGI	2012/01/01	Registered
MD0000000008	Ukraine	Water Cucumber	PGI	1992/01/01	Registered
MD0000000009	Czechia	Traditional Lamb	PGI	1992/01/01	Registered
MD0000000010	Moldova	Traditional Pechenka with Cheese	PGI	2012/01/01	Registered

Clasificarea produselor pentru care se solicită înregistrarea DO și IG sau recunoașterea ca STG se realizează în conformitate cu *Aranjamentul de la Lisabona din 31.10.1958*, la care Republica Moldova a aderat prin Legea nr. 1328-XIV din 27.10.2000 și *Sistemul de Clasificare de la Nisa instituit prin Aranjamentul de la Nisa privind clasificarea internațională a produselor și serviciilor în vederea înregistrării mărcilor din 15 iunie 1957*, revizuit la Stockholm la 14 iulie 1967 și la Geneva la 13 mai 1977 și modificat la 2 octombrie 1979.

Sistemul Indicațiilor Geografice are ca obiectiv **protejarea DO și IG**, oferind pe de o parte fermierilor și producătorilor de produse alimentare oportunitatea economică de a produce produse cu valoare adăugată înaltă datorită unicității, specificității, metodei și savoarei tradiționale de producție, iar pe de altă parte de a garanta consumatorilor originea produselor pe care aceștia le consumă, în corelație cu protejarea culturii și a tradițiilor locale.

În RM, lista produselor eligibile pentru înregistrarea indicațiilor geografice și a denumirilor de origine, sub formă de categoria și clasa produsului identificat este în conformitate cu Aranjamentul de la Nisa privind clasificarea internațională a produselor și serviciilor în scopul înregistrării mărcilor din 15 iunie 1957, revăzut și modificat (în continuare – *Clasificarea de la Nisa*). În UE se utilizează o altă clasificare, care poate fi accesată prin intermediul BD *EU DOOR: Database of Origin and Registration* se regăsește la locația: <http://ec.europa.eu/agriculture/quality/door/list.html>. Lista completă a Claselor de produse pentru care se înregistrează IG, DO și STG, utilizată în UE, este descrisă în capitolul 2.3.6. al prezentei Metodologii de implementare a studiului.

2.2. Ariile de identificare a produselor, băuturilor, bucatelor și obiectelor de meșteșugărit cu indicație geografică în conformitate cu organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova

Republica Moldova este organizată, sub aspect administrativ, în unități administrativ-teritoriale: raioane, orașe și sate. Organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova se efectuează pe două niveluri: satele (comunele) și orașele (municipiile) constituie **nivelul întâi**, raioanele constituie **nivelul al doilea**. Baza legislativă a **organizării administrativ-teritoriale a Republicii Moldova este determinată prin aplicarea Legii nr. 764 din 27.12.2001**.

Satul este o unitate administrativ-teritorială care cuprinde populația rurală unită prin teritoriu, condiții geografice, relații economice, social-culturale, tradiții și obiceiuri. Două sau mai multe sate se pot uni, formând o singură unitate administrativ-teritorială numită **comună**. Satul în care își are sediul consiliul sătesc (comunal) este numit sat-reședință. Comuna poartă denumirea satului-reședință.

Orașul este o unitate administrativ-teritorială mai dezvoltată decât satul din punct de vedere economic și social-cultural, cu structuri edilitar-gospodărești, industriale și comerciale corespunzătoare, a cărei populație în mare parte este încadrată în industrie, în sfera deservirii publice și în diferite domenii de activitate intelectuală, în viața culturală și politică.

Municipiul este o localitate de tip urban cu un rol deosebit în viața economică, social-culturală, științifică, politică și administrativă a țării, cu importante structuri industriale, comerciale și instituții din domeniul învățământului, ocrotirii sănătății și culturii.

Raionul este o unitate administrativ-teritorială alcătuită din sate (comune) și orașe, unite prin teritoriu, relații economice și social-culturale. Orașul în care își are sediul consiliul raional este numit oraș-reședință. Raionul poartă denumirea orașului-reședință. Hotarele administrative ale raionului reprezintă perimetrul suprafeței localităților incluse în componența acestuia și care coincide cu hotarele dintre localitățile raionului dat și localitățile raionului limitrof.

Identificarea raioanelor și localităților în cadrul studiului se va efectua în conformitate cu **Clasificatorul unităților administrativ-teritoriale** (pentru conectare clic cu mausul pe denumirea din stânga – sau Clasificatorul menționat poate fi descărcat de la locația - <http://www.statistica.md/pageview.php?l=ro&idc=385>).

În cadrul studiului cei 7 experți pe termen scurt ai Proiectului, au fost împărțiți conform arealului geografic în 7 areale, care cuprind 33 de raioane, 2 municipii (Bălți și Chișinău), Unitatea Teritorial Administrativă Gagauz Yeri și o totalitate de 899 comune.

Tabelul 1

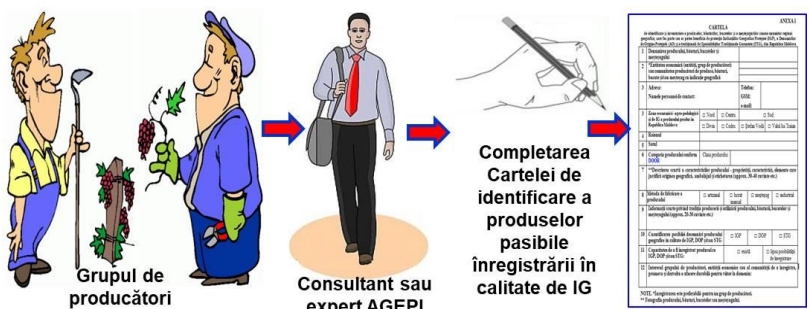
Arealele geografice și raioanele cuprinse în studiul de identificare a produselor, băuturilor, bucatelor și/sau a obiectelor de meșteșugărit pasibile înregistrării sub IG

Nr.	Arealul geografic	Raioanele cuprinse în studiu	Numărul de comune
1	Arealul A: Nord	Briceni, Edineț, Ocnîța, Dondușeni, Drochia, Soroca	166
2	Arealul B: Nord - Est	Florești, Șoldănești, Rezina, Orhei, Telenești	157
3	Arealul C: Nord - Vest	Râșcani, Glodeni, Fălești, Sângerei, Bălți	109
4	Arealul D: Centru	Călărași, Nisporeni, Hâncești, Strășeni, Ungheni	150
5	Arealul E: Sud - Est	Anenii Noi, Criuleni, Dubăsari, Căușeni, Ștefan Vodă, Criuleni, Ialoveni, Chișinău	156
6	Arealul F: Sud - Vest	Cantemir, Leova, Cimișlia, Basarabeasca, Cahul	120
7	Arealul G: UTAG	UTA Gagauz Yeri și Taraclia	41
		TOTAL	899

2.3. Metodologia de completare a Cartei de identificare a produselor, băuturilor, bucatelor și obiectelor de meșteșugărit cu Indicație Geografică în cadrul studiului – criteriile de eligibilitate

La baza metodologiei de identificare a Indicațiilor Geografice este Cartela de identificare și inventariere a produselor, băuturilor, bucatelor și a obiectelor de meșteșugărit conexe anumitor regiuni geografice, care beneficiază sau ar putea beneficia de protecția Indicațiilor Geografice (IG), a Denumirilor de Origine (DO) și de recunoaștere în calitate de Specialități Tradiționale Garantate (STG), din Republica Moldova, modelul cărei este în *Anexă*.

Fiecare expert pe termen scurt specializat în domeniului IG, în baza discuțiilor formale cu Direcțiile Raionale pentru Agricultură și Industrie Alimentară, filialele Camerei de Comerț și Industrie, Asociațiile de filiere și profil, Asociațiile de Fermieri, Administrația Publică

Locală de ordinul II și ONG-urile regionale vor identifica produse, băuturi, bucate și obiecte de meșteșugărit, care întrunesc cerințele față de IGP, DOP și STG, indicate mai jos.

Criteriile generale de eligibilitate în procesul de identificare a potențialelor produse ce pot fi promovate ulterior sub IGP, DOP sau recunoscute în calitate de STG sunt următoarele:

- (i) efort colectiv în vederea obținerii protecției, asigurării respectării drepturilor și promovării pe piață;
- (ii) reguli stricte respectate la producerea unui produs cu IG în baza unui Caiet de sarcini;
- (iii) angajament voluntar de a respecta regulile specificate pentru IG și de a fi supus controlului la respectarea prevederilor caietului de sarcini; și
- (iv) sistem de control oficial privind respectarea prevederilor Caietului de sarcini.

Produs cu Indicație Geografică – produs care corespunde următoarelor criterii:

- a) este originar din această regiune sau localitate, din acest loc determinat;
- b) posedă o calitate specifică, reputație sau alte caracteristici ce pot fi atribuite acestei origini geografice;
- c) cel puțin una dintre etapele de producție ale acestuia se desfășoară în aria geografică delimitată.

Produs cu Denumire de Origine Protejată – produs care corespunde următoarelor criterii:

- a) originar din această regiune sau localitate, din acest loc determinat sau din această țară;
- b) care posedă o calitate specifică, reputație sau alte caracteristici ce pot fi atribuite acestei origini geografice; și
- c) cel puțin una dintre etapele de producție se desfășoară în aria geografică delimitată.

Specialitate Tradițională Garantată - produs agricol sau alimentar tradițional (băutură, fel de bucate etc.), care posedă o specificitate și corespunde următoarelor criterii:

- a) este obținut din materie primă tradițională; sau
- b) se caracterizează printr-o compoziție tradițională; sau
- c) se caracterizează printr-un mod de producere și/sau de prelucrare ce corespunde unui tip tradițional de producere și/sau de prelucrare.

NOTĂ: Pe parcursul implementării studiului de identificare a produselor, băuturilor, bucatelor și obiectelor de meșteșugărit cu indicație geografică (august – septembrie 2017), grupele de producători, persoanele juridice și fizice, care dispun de produse care corespund criteriilor generale de eligibilitate, au o origine, tradiție, calitate și caracteristici specifice, pot apela la *Experții Consultanți pe Termen Scurt din cadrul proiectului* pentru următoarele raioane, precum urmează:

1. Briceni, Edineți, Oenița, Dondușeni, Drochia, Soroca - Lupu Alexei, **GSM. (+373) 69369388, e-mail: llupu@mail.ru;**
2. Florești, Șoldănești, Rezina, Orhei, Telenești - Gore Teodor, **Tel./fax: (+373 254) 24006, GSM. (+373) 69946775, e-mail: nistruag@mail.ru;**
3. Râșcani, Glodeni, Fălești, Sângerei, mun. Bălți - Banuh Lilia, **Tel/fax: +(373 231) 25178, GSM. (+373) 69297827, e-mail: cip.balti@gmail.com;**
4. Călărași, Nisporeni, Hâncești, Strășeni, Ungheni - Vizitiu Petru, **Tel./fax.: +(373 236) 24661, GSM. (+373) 69017202, E-mail: acsaungheni@gmail.com;**
5. Anenii Noi, Criuleni, Dubăsari, Căușeni, Ștefan Vodă, Criuleni, Ialoveni, mun. Chișinău - Gavrilov Trofim, **Tel.: (+373 265) 24497, GSM. (+373) 69405636, e-mail: apacentru@mail.ru;**
6. Cantemir, Leova, Cimișlia, Basarabeasca, Cahul - Vilcu Larisa, **Tel./fax.: (+373 273) 22853/ 23066, GSM. (+373) 79529605, e-mail: lvilcu@mail.ru;**
7. UTA Gagauz Yeri și Taraclia - Capanji Svetlana, **Tel./fax.: (+373 291) 23360/ 26112, GSM. (+373) 79254396, e-mail: dialog-acsa@mail.ru**

Coordonator – Anatolie Fala, **GSM. (+373) 69011255, e-mail: fala33anatol@yahoo.com**

După implementarea studiului de identificare a produselor cu indicație geografică, grupele de producători, persoanele juridice și fizice, se pot adresa după consultare și ghidare la obținerea documentației și explicarea procedurilor de înregistrare în calitate de IG de la Direcția mărci și design industrial al Agenției de Stat pentru Proprietatea Intelectuală, **Tel: (+373 22) 400544, E-mail: office@agepi.gov.md, Web: www.agepi.gov.md.**

Produsul agricol sau alimentar, băutura, felul de bucate și/sau obiectul de meșteșugărit odată ce au fost identificate și întrunesc cerințele minime, vor fi cartografiate, iar în baza informațiilor prelevate, fiecare expert pe termen scurt specializat în domeniului IG, va completa Cartela cu informațiile primare, inclusiv în măsura posibilităților va face rost de fotografia produsului.

Modelul Cartelei de identificare a produselor, băuturilor, bucatelor și obiectelor de meșteșugărit cu IG este prezentat în **Anexă**.

2.3.1. Denumirea produsului, băuturii, felului de bucate sau obiectului de meșteșugărit

La completarea Cartelei în prima indicație se înscrie denumirea produsului, băuturii, felului de bucate și meșteșugului, așa cum este prezentat de interlocutor. De exemplu "Dulceață din petale de trandafir Călărași" – denumirea produsului este *dulceață din petale de trandafir*, o astfel de denumire i-a dat Asociația Patronală "Uniunea Producătorilor și Procesatorilor de Fructe și Pomoșoare din Călărași", sau "Rachiu de caise de Nimoreni" – denumirea produsului este *rachiu de caise*, băutura înregistrată de Asociația Patronală "Asociația producătorilor și promotorilor de băuturi alcoolice tari de Nimoreni". În alte cazuri, dacă diferiți membri a unui și acelui grup de producători, dau denumiri diferite dar apropiate după sens produsului, băuturii, bucatelor și meșteșugului, se vor înscrie toate variantele de denumiri. Dacă ulterior, produsul va fi înaintat spre înregistrare ca IG, atunci în cadrul unei ședințe comune a grupului de producători ei personal vor decide denumirea finală de înscriere.

2.3.2. Grupul de producători sau entitatea economică producătoare de produse ce ar putea fi promovate sub o indicație geografică

Identificarea comunității de producători și/sau entității economice care produce produse ce pot fi înregistrate sub indicație geografică se va efectua în conformitate cu *Clasificatorul formelor organizatorico-juridice ale agenților economici din Republica Moldova* *(CFOJ) (pentru conectare clic cu mausul pe denumirea din stânga), adoptat prin Hotărârea Moldova-Standard nr. 1607-ST din 09.11.2004 și pus în aplicare din 01.01.2005.

Tabelul 2

Clasificatorul formelor organizatorico-juridice ale agenților economici din Republica Moldova

Codul de clasificare	Denumirea formelor organizatorico-juridice ale agenților economici	Codul de identificare
1	2	3
1.	SOCIETĂȚI COMERCIALE	400*
1.1	Societăți în nume colectiv	430
1.2	Societăți în comandită	440
1.3	Societăți pe acțiuni - SA	500*
1.3.1	Societăți pe acțiuni de tip închis	510
1.3.2	Societăți pe acțiuni de tip deschis	520
1.4	Societăți cu răspundere limitată - SRL	530
2.	COOPERATIVE	531*
2.1	Cooperative de producție	540

**Suport pentru asigurarea respectării
drepturilor de proprietate intelectuală**
EuropeAid/137467/DH/SER/MD

Codul de clasificare	Denumirea formelor organizatorico-juridice ale agenților economici	Codul de identificare
1	2	3
2.2	Cooperative de întreprinzător	541
2.3	Cooperative de consum	550
2.4	Alte cooperative	560
3.	Întreprinderi de stat și Întreprinderi municipale	580*
3.1	Întreprinderi de stat	590
3.2	Întreprinderi municipale	620
4.	Alte întreprinderi	690
5.	ORGANIZAȚII NECOMERCIALE	860*
5.1	Asociații	881*
5.1.1	Asociații obștești	890
5.1.2	Asociații religioase	899
5.1.3	Partide și alte organizații social-politice	900
5.1.4	Sindicate	930
5.1.5	Uniuni de persoane juridice	700
5.1.6	Patronate	940
5.1.7	Alte forme de asociații	970
5.2	Fundații	910
5.3	Instituții	870*
5.3.1	Instituții publice	880
5.3.2	Instituții private	871
5.4	Alte organizații necomerciale	960
6.	ALTE FORME	
6.1	Întreprinderi individuale în agricultură (Gospodării Țărănești (de fermier)) - GT	450
6.2	Alte întreprinderi individuale	420
6.3	Birou de avocați	989*
6.3.1	Birou individual de avocați	980
6.3.2	Birou asociat de avocați	950
6.4	Birou notarial	990
6.5	Întreprinderi cooperatiste (ale cooperăției de consum)	993
6.6	Subdiviziuni separate	991*
6.6.1	Filialele întreprinderilor rezidente	994
6.6.2	Reprezentanțele întreprinderilor rezidente	995
6.6.3	Filialele întreprinderilor nerezidente străine	996
6.6.4	Reprezentanțele întreprinderilor nerezidente străine	997
6.6.5	Alte subdiviziuni	998
6.7	Activitatea de întreprinzător a persoanei fizice – Întreprinzător Individual (II)	992

Conform estimărilor preliminare, formele organizatorico-juridice pentru grupe de producători, persoane juridice și fizice cel mai des pasibile de a fi identificate ar fi: Cooperative Agricole de Producție sau Cooperative de Întreprinzător; Cooperative Agricole de Întreprinzător și de Prestare a Serviciilor; Cooperative de Consum; Asociații de Producători; Uniuni ale Producătorilor; Instituții Publice; Instituții de Stat; Societăți pe Acțiuni; Societăți cu Responsabilitate Limitată Gospodării Țărănești și Întreprinzători Individuali.

2.3.3. Adresa și datele de contact

În baza discuțiilor formale se va stabili adresa completă și datele de contact a persoanei de contact. Codul poștal - în dependență de localizarea oficiului poștal în raza de deservire a căruia se află sediul

grupului de producători, a entității juridice sau fizice *(pentru identificare utilizați locația web a ÎS Poșta Moldovei http://www.posta.md/ro/postal_code.html), „Raion”, „Localitate”, „Strada” și, în caz de necesitate, selectați numărul casei (par, impar sau din cele propuse). La utilizarea locației web a ÎS Poșta Moldovei locul aflării va fi afișat pe o hartă interactivă. Se va identifica și se va înscrie cel puțin un mijloc de contact direct prin telefonie fixă *(rubrica Telefon:) sau mobilă *(rubrica GSM:) sau poșta electronică *(rubrica e-mail:).

2.3.4. Aria geografică a potențialului produs cu indicație geografică din Republica Moldova

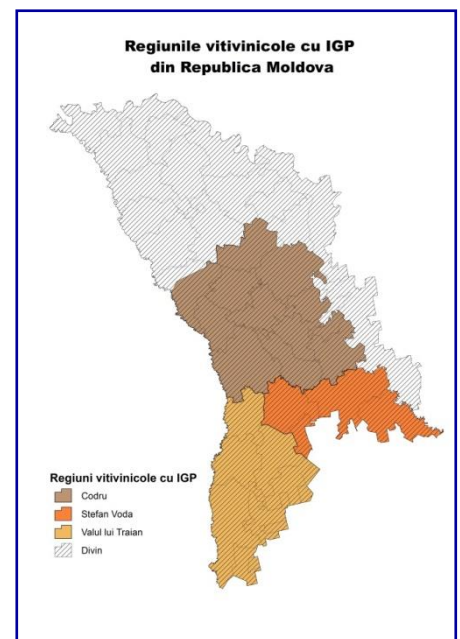
Studiul de identificare a produselor, băuturilor, bucatelor și meșteșugurilor cu IG se va implementa pentru zone economice și agro-pedologice de Nord, Centru și Sud:

1) **Zona de Nord:** r. Briceni, Glodeni, Dondușeni, Drochia, Edineț, Camenca, Ocnița, Rezina, Râbnița, Râșcani, Soroca, Sângerei, Fălești, Florești și Șoldănești;

2) **Zona de Centru:** r. Călărași, Criuleni, Nisporeni, Anenii Noi, Orhei, Strășeni, Telenești, Ungheni, Hâncești și Ialoveni;

3) **Zona de Sud:** r. Basarabeasca, Vulcănești, Grigoriopol, Dubăsari, Cahul, Cantemir, Căușeni, Comrat, Leova, Slobozia, Taraclia, Tighina, Ciadâr-Lunga, Cimișlia și Ștefan-Vodă.

NOTĂ: În cazul identificării vinurilor, rachiului de vin învechit și a altor băuturi alcoolice din struguri de viță de vie, delimitarea arealului geografic se va face în dependență de cele 4 Regiuni vitivinicole cu Indicație Geografică Protejată (IGP): **Divin** *(pentru rachiul de vin învechit de pe întreg teritoriul Republicii Moldova), **Codru** *(raioanele Hâncești, Călărași, Criuleni, Dubăsari, Nisporeni, Anenii Noi, Orhei, Strășeni, Telenești, Ungheni și Ialoveni) **Valul lui Traian** *(raioanele r. Cahul, Cantemir, Leova, Taraclia și UTAG) și **Ștefan Vodă** *(raioanele r. Basarabeasca, Căușeni, Cimișlia și Ștefan-Vodă).

2.3.5. Raionul, comuna și satul

Înscrierea raionului și localității (comuna și satul) locației produselor, băuturilor, bucatelor și meșteșugurilor cu IG, este similară înscrierilor anterior efectuate în rubrica 2.3.3. Adresa și datele de contact, dar care au fost separat înscrise pentru operarea mai ușoară cu datele la introducerea acestora în Baza de Date și filtrarea sau agregarea lor. Identificarea raionului, comunei și satului, se va efectua în conformitate cu **Clasificatorul unităților administrative-teritoriale** (pentru conectare clic cu mausul pe denumirea Clasificatorului) sau prin verificarea arealelor geografice și raioanele cuprinse în studiu.

2.3.6. Produsele eligibile pentru înregistrarea indicațiilor geografice

Clasificarea produselor cu Indicație Geografică Protejată și Denumire de Origine Protejată în UE, a căror categorie de produse intră sub incidența ariilor geografice ale UE sunt:

- Vinuri și vinuri aromatizate - Regulamentele (UE) 1308/2013 și 251/2014;
- Băuturi spirtoase - Regulamentul (CE) 110/2008;
- Produse agricole și alimentare - Regulamentul (UE) 1151/2012.

În studiu vor fi incluse Clasele de produse pentru (*Clasa C – produse agricole și alimentare*) furnizate în conformitate cu *Aranjamentul de la Nisa* privind clasificarea internațională a produselor și serviciilor în scopul înregistrării mărcilor din 15 iunie 1957, revăzut și modificat (în continuare – *Clasificarea de la Nisa*), iar pentru conformarea înregistrării produselor cu IG, contactarea Bazei de date a UE de înregistrare și aplicare a *DOOR - EU Database of origin & registration*: <http://ec.europa.eu/agriculture/quality/door/list.html>. Clasificarea **EU DOOR**, va fi utilizată pentru produsele agricole și agroalimentare conexe, băuturilor și bucatelor, care sunt preparate din aceste produse.

În conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 668/2014 al Comisiei din 13 iulie 2014 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentul (UE) 1151/2012, **clasele de produse pentru care se înregistrează DO și IG în UE sunt:**

1. Produse agricole destinate consumului uman enumerate în anexa I la tratat⁵

Clasa 1.1. Carne (și organe comestibile) proaspete

Clasa 1.2. Produse din carne (preparate, sărate, afumate etc.)

Clasa 1.3. Brânzeturi

Clasa 1.4. Alte produse de origine animală (ouă, miere, diverse produse lactate, cu excepția untului etc.)

Clasa 1.5. Uleiuri și grăsimi (unt, margarină, ulei etc.)

Clasa 1.6. Fructe, legume și cereale, proaspete sau prelucrate

Clasa 1.7. Pești, moluște și crustacee proaspete și produse derivate

Clasa 1.8. Alte produse enumerate în anexa I la tratat (condimente etc.)

2. Produse agricole și alimentare menționate în anexa I la Regulamentul (UE) nr. 1151/2012 I. Denumiri de origine și indicații geografice

Clasa 2.1. Bere

Clasa 2.2. Ciocolată și produse derivate

Clasa 2.3. Pâine, produse de patiserie, prăjituri, produse de cofetărie, biscuiți și alte produse de panificație

Clasa 2.4. Băuturi produse din extracte de plante

Clasa 2.5. Paste făinoase

Clasa 2.6. Sare

Clasa 2.7. Gume și rășini naturale

Clasa 2.8. Pastă de muștar

Clasa 2.9. Fân

Clasa 2.10. Uleiuri esențiale

Clasa 2.11. Plută

Clasa 2.12. Cărmâz

Clasa 2.13. Flori și plante ornamentale

Clasa 2.14. Bumbac

Clasa 2.15. Lână

---

⁵ Tratatului privind funcționarea Uniunii Europene 2012/C 326/01 <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:12012E/TXT&from=RO>

- Clasa 2.16. Răchită
- Clasa 2.17. In melițat
- Clasa 2.18. Piele
- Clasa 2.19. Blană
- Clasa 2.20. Pene

II. Specialități tradiționale garantate

- Clasa 2.21. Preparate alimentare
- Clasa 2.22. Bere
- Clasa 2.23. Ciocolată și produse derivate
- Clasa 2.24. Pâine, produse de patiserie, prăjituri, produse de cofetărie, biscuiți și alte produse de panificație
- Clasa 2.25. Băuturi produse din extracte de plante
- Clasa 2.26. Paste făinoase
- Clasa 2.27. Sare

NOTĂ: În studiu în cazul identificării meșteșugurilor, care pot fi categorisite prin produsele lor ca Indicații Geografice, vor fi atribuite clasificări conform *Clasificatorului statistic al produselor (bunurilor și serviciilor) al Republicii Moldova (CSPM Rev.2)*, aprobat prin Hotărârea Colegiului Biroului Național de Statistică nr. 6 din 7 octombrie 2014 și pus în aplicare de la 1 ianuarie 2015. În cazul unui meșteșug, care are la bază un produs utilizat la etapa inițială de producere –prelucrare, în rândul cartelei cu indicarea produsului utilizat se va indica produsul inițial în conformitate cu CSPM Rev.2. Spre exemplu: Piatra de Cosăuți, în calitate de obiect de meșteșugărit este utilizată noțiunea de Prelucrarea artistică a pietrei, iar îndeletnicirea locală poartă numele de Cioplitul pietrei. În acest caz la produsul utilizat CSPM Rev.2 se va indica secțiunea 8.11. cu denumirea produsului: Piatră ornamentală sau pentru construcții, piatră calcaroasă, ghips, cretă și ardezie. Posibile de a fi utilizate la identificarea produsului în cazul obiectelor de meșteșugărit se vor indica următoarele secțiuni ale CSPM:

Secția B - Produse ale industriei extractive, grupa 08 - Alte produse ale industriei extractive, cu atribuirea clasei și subclasei în dependență de produsul finit.

Secția C - Industria prelucrătoare, grupele 13 – Produse textile; 14 - Articole de îmbrăcăminte; 15 - Piele și produse din piele; 16 - Lemn și produse din lemn și plută, cu excepția mobilei; articole din paie și materiale împletite; 17 - Hârtie și produse din hârtie; 23 - Alte produse din minerale nemetalice (ex. Sticlă);; 25 - Produse ale industriei construcțiilor metalice și produse din metal (excluzând mașini, utilaje și echipamente) de ex. Articole din metal forjat); 31 – Mobilier, 32 - Alte bunuri industriale, ex. Bijuterii făcute de mână.

Pentru orice meșteșug, produs artizanat sau produs mineral, în cazul incapacității de atribuire a clasei produsului conform clasicatorului, se va contacta ECTS pentru asistență.

2.3.7. Descrierea produsului - proprietăți, caracteristici, elemente care justifică originea geografică, ambalajul și etichetarea

Descrierea caracteristicilor produsului se va efectua de către expertul pe termen scurt specializat în domeniului IG în baza discuției cu persoana delegată din cadrul grupului de producători, și/sau conducătorului entității juridice sau fizice, care cunoaște și poate expune:

- i. proprietățile organoleptice;
- ii. caracteristicile fizico-chimice;
- iii. materia primă;
- iv. tehnologia de cultivare sau prelucrare – obținere a produsului;
- v. elemente care justifică legătura dintre calitatea sau caracteristicile produsului și originea sa geografică;
- vi. ambalajul și etichetarea produsului.

Un exemplu ar servi descrierea caracteristicilor IGP „Dulceață din petale de trandafir Călărași”: Dulceața are un gust plăcut, cu miros de trandafir și cu nuanță de fruct, levănțică și busuioc, culoare de la roz închis până la roz deschis, cu consistență omogenă, petalele fiind împărțite uniform în siropul de zahăr negelificat. Frația masică de fructe cca. 20%, iar materia primă petale de trandafir de 6 soiuri. Tehnologia de cultivare specifică cultivării trandafirului cu petale. Justificarea legăturii dintre calitate, caracteristicile produsului și originea sa geografică prin trasabilitatea și producerea locală a materiei prime. Ambalaj borcan de sticlă cu gramajul de 320 g, cu capac de tip twist off, etichetă cu descrierea produsului pe fon de imagine cu petale de trandafir.

2.3.8. Metoda de fabricare a produsului

Metoda de fabricare a produsului sau procesul de producție - cuprinde totalitatea proceselor folosite pentru transformarea materiilor prime și a semifabricatelor în produse finite, pentru satisfacerea necesităților umane. Procesul de producție cuprinde diferite categorii de procese: (i) tehnologice de bază (elaborarea semifabricatelor, de prelucrare, de ambalare și de control), (ii) auxiliare și de servire (ex. transportul materiei prime și produselor finite) și (iii) anexe (ex. valorificarea resurselor reziduale rezultate în producție).

Având în vedere că produsele cu IG trebuie să fie originare din regiunea sau localitatea dată, care să posede o calitate specifică, reputație sau alte caracteristici distincte locale sau să se fabrice după un mod de producere tradițional, la modul de fabricare sau indicat 4 metode cu selectarea și indicarea unei din ele prin bifare, din care:

1. metoda de fabricare artizanală - este în general un produs sau băutură, sau un fel de bucate fabricate după o rețetă tradițională sau regională, în serie mică, din materie primă

- locală și fără de materii prime de înlocuire, în ateliere, fabrici cu capacitate mică și cu puterile membrilor unei familii sau a unui grup de producători locali;
2. metoda de fabricare lucrat manual – produse și mărfuri făcute de mână, unice și exclusive, fără aplicarea mașinelor, de obicei de calitate superioară, de exemplu: produse de miere, coaserea de costume tradiționale și covoare tradiționale;
  3. metoda de fabricare prin meșteșugărie - produse și mărfuri făcute după metode tradiționale sub formă de îndeletnicire, unice și tipice, a cărei tehnologie este de origine străveche și în care sunt utilizate elemente și mijloace de producere manuală;
  4. metoda de fabricare industrială – producerea produselor și mărfurilor în serie și în cantități mari, cu un sistem de mașini și de instalații tehnice pentru executarea operațiilor de transformare a materiei prime într-o fabrică sau într-o uzină.

2.3.9. Informații scurte privind tradiția producerii și utilizării produsului, băuturii, felului de bucate sau obiectului de meșteșugărit

Expertul pe termen scurt specializat în domeniul IGP în baza discuției cu persoana delegată din cadrul grupului de producători, și/sau conducătorului entității juridice sau persoana fizică, identifică tradiția producerii și utilizării produsului, băuturii, bucatelor și obiectelor de meșteșugărit. Se are în vedere dacă anterior în aria geografică s-au atestat tradiții și îndeletniciri de producere bazată pe forța de muncă și materia primă locală. În particular se vor completa cu informații scurte următoarele sub-compartimente:

- i. dovezi istorice sau din literatură cu privire la plantare, producție, utilizare și de origine din aria geografică delimitată (locația);
- ii. elementele care justifică legătura cu aria geografică menționată (așezarea geografică, condiții naturale);
- iii. legătura între aria geografică, o calitate specifică, reputația sau o altă caracteristică a produsului bazată pe forța de muncă și materia primă locală (rețete și tradiții de producere);
- iv. elementele care justifică legătura cu aria geografică menționată și evenimente de promovare: festivaluri, expoziții, trasee turistice.

Un exemplu ar servi descrierea caracteristicilor IGP "Rachiu de caise de Nimoreni": Rachiu din fructe de caise de Nimoreni este o băutură tare, produsă printr-un proces minuțios de fermentare și distilare a fructelor, după metoda tradițională. Materialele de arhivă din secolul al XVII-lea amintesc despre așa numiții *rachieri*, meșteri speciali care preparau băuturi alcoolizate locale. Procesul de producere include selectarea celor mai dulci și aromate fructe din livezile proprii, plasate în regiunea centrală în preajma codrilor Moldovei, din satul Nimoreni.

2.3.10. Evaluarea posibilității de promovare a produsului identificat sub o IGP, DOP sau de a fi recunoscut în calitate de STG

Expertul pe termen scurt specializat în domeniul IG, în baza materialului factologic colectat și în

baza criteriilor care întrunesc cerințele față de IGP, DOP și STG, atribuie produsul, băutura, bucatele și/sau obiectul de meșteșugărit la una dintre categorii – prin atribuire, alegere și bifare. La baza evaluării posibilei desemnări a produsului cu o IG sau DO vor fi următoarele criterii:

A. Legătura cu arealul geografic:

- IG: produsul trebuie să posede o calitate specifică, reputație sau alte caracteristici ce pot fi atribuite originii geografice.
- DO: calitatea/caracteristicile produsului, în mod esențial și exclusiv, sunt datorate mediului geografic cu factorii săi naturali și umani.

B. Proveniența materiei prime:

- IG: materiile prime folosite pot să provină din afara ariei geografice definite.
- DO: materialele prime folosite trebuie să provină numai din aria geografică definită.

C. Obținerea produsului:

- IG: anumite operații ale procesului de producție pot avea loc în afara ariei geografice definite.
- DO: producerea, procesarea și prepararea trebuie să aibă loc numai în aria geografică definită.

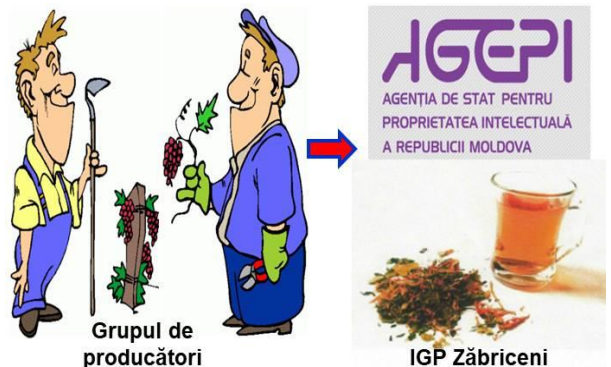
La baza posibilității de a recunoaște a produsul alimentar tradițional (felului de bucate, băuturii etc.), în calitate de *Specialitate Tradițională Garantată* se va ține cont de îndeplinirea următoarelor criterii:

- produsul agricol sau alimentar posedă o caracteristică sau un ansamblu de caracteristici legate de proprietățile intrinseci ale acestuia, prin care se distinge în mod clar de alte produse agricole sau alimentare similare aparținând aceleiași categorii;
- există dovezi privind utilizarea produsului pe piața națională pentru o perioadă de cel puțin 30 de ani;
- produsul se caracterizează printr-o compoziție tradițională, sau printr-un mod de producere și/sau de prelucrare ce corespunde unui tip tradițional de producere și/sau de prelucrare;
- denumirea produsului se utilizează în mod tradițional pentru produsul dat sau indică caracterul tradițional sau caracterul specific al produsului.

2.3.11. Interesul grupului sau entității economice de a înregistra o IG, DO sau o STG și de a promova și dezvolta o afacere durabilă pentru viitor în domeniu

În baza discuției cu grupul de producători, și/sau entitatea juridică sau fizică, care produce un produs, băutură, bucate sau un obiect de meșteșugărit identificat în studiu, Expertul pe termen scurt specializat în domeniului IG, identifică interesul acestora de a înregistra o IG, DO sau o STG și de a promova și dezvolta o afacere durabilă pentru viitor. Evaluarea interesului constă în existența persoanelor care vor fi în capacitate de:

- a) a lucra individual și cu asistența proiectului, specialiștilor de la AGEPI la elaborarea Caietului de sarcini și documentației de înregistrare;

- a) produce conform tradițiilor, cu respectarea Caietului de sarcini și de a transmite aceste înțelepciuni generațiilor următoare;
- b) a promova produsul și tradițiile pe piața locală și alte piețe terțe și de a dezvolta o afacere durabilă pentru viitor.

2.4. Structura Bazei de Date și completarea ei cu informație referitor la produse, băuturi, bucate și obiecte de meșteșugărit identificate în cadrul studiului

Datele inițiale sub formă de Cartele completate de experții pe termen scurt specializați în domeniul IGP, vor fi introduse într-un fișier Excel, care include aceleași 13 caracteristici de descriere similare cartelei, în particular:

1. Denumirea produsului, băuturii, bucatelor și obiectului de meșteșugărit;
2. Entitatea economică (entități, grup de producători) sau comunitatea producătorilor de produse, băuturi, bucate și/sau meșteșug cu indicație geografică;
3. Adresa / Numele persoanei de contact / Telefon / GSM / e-mail;
4. Zona economică și agro-pedologică a produsului fabricat în Republica Moldova *(Nord, Centru, Sud);
5. Zona IG pentru vinuri, rachiu de vin învechit și a altor băuturi alcoolice din struguri de viță de vie în Republica Moldova *(Divin, Codru, Valul lui Traian și Ștefan Vodă);
6. Raion / Comuna – sat;
7. Categoria și clasa produsului conform DOOR;
8. Descrierea scurtă a caracteristicilor produsului - proprietăți, caracteristici, elemente care justifică legătura cu originea geografică, ambalajul și etichetarea;
9. Metoda de fabricare a produsului *(artizanal, lucrat manual, prin meșteșugărie, industrială);
10. Informații scurte privind tradiția producerii și utilizării produsului, băuturii, bucatelor și meșteșugului;
11. Evaluarea posibilității promovării produsului sub o IGP, DOP sau de recunoaștere în calitate de STG;
12. Interesul entității economice sau al comunității de a înregistra o IG, DO sau o STG și de a promova și dezvolta o afacere durabilă pentru viitor.

2.5. Elaborarea hărții interactive cu referire la produse, băuturi, bucate și obiecte de meșteșugărit cu IG

În baza rezultatelor Studiului a va fi creată o Hartă interactivă a zonelor geografice pentru potențialele produse, băuturi, bucate și/sau obiecte de meșteșugărit, cu descrierea acestora, ce ar putea fi promovate sub o IG, DO sau recunoscute în calitate de STG, înregistrate sau în curs de înregistrare, pentru accesarea on-line. În cadrul paginii oficiale a AGEPI (www.agepi.gov.md), va fi inserată o aplicație On Line cu o hartă și aplicație interactivă, care va indica locațiile geografice a produselor, băuturilor, bucatelor și/sau a obiectelor de meșteșugărit cu IG, DO

Suport pentru asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală EuropeAid/137467/DH/SER/MD

și STG, inclusiv cu descrierile acestora. Harta interactivă va include harta administrativ teritorială a Republicii Moldova, cu depunerea stratificărilor produselor la 3 domenii - simboluri IGP, DOP și STG, și apariția on-line a acestora sub formă de iconițe cu simbolurile menționate. La aplicarea unui dublu clic pe iconița simbol al hărții interactive va apărea cartela de descrierea a produsului, băuturii, bucatelor și/sau a meșteșugului. Complexitatea informațiilor plasate poate fi modificată sub o formă mai scurtă la necesitate cu indicarea denumirii și numărului de înregistrare, care ulterior poate fi corelat și legat sub formă de link de informare cu Registrul IG al AGEPI.

III. ÎNREGISTRAREA PRODUSELOR, BĂUTURILOR ȘI BUCATELOR CU INDICAȚIE GEOGRAFICĂ

3.1. Cine poate înregistra o indicație geografică?

Grupurile de producători (asociați formal sub o formă organizatorico - juridică), care desfășoară o activitate de producție în zona și limitele geografice naturale și agroclimaterice respective, pentru produsele indicate în cererea de înregistrare a IG sau DO.

Grupul de producători, poate include și înseamnă:

- orice asocieră, indiferent de forma sau componența sa juridică, de producători sau procesatori care efectiv produc sau procesează același produs agricol sau alimentar pentru care se solicită protecția DO sau IG;
- o persoană fizică sau juridică poate fi considerată grup atunci când demonstrează îndeplinirea următoarelor două condiții:
  - a) este singurul producător din aria geografică delimitată care dorește să prezinte o cerere;
  - b) aria geografică delimitată prezintă caracteristici sensibil diferite de cele ale zonelor din vecinătate sau caracteristicile produsului diferă de cele ale produselor obținute în aceste zone;
- o autoritate competentă desemnată în conformitate cu art. 34 alin. (1) din Legea 66/2008 poate fi asimilată unui grup care depune o cerere de înregistrare a unei denumiri de origine, a unei indicații geografice sau a unei specialități tradiționale garantate în cazul în care se constată existența unei denumiri de origine, indicații geografice sau specialități tradiționale garantate ce prezintă un interes public deosebit, dar lipsește interesul din partea producătorilor pentru solicitarea procedurii de înregistrare a acesteia. În vederea înregistrării denumirilor de origine și indicațiilor geografice, autoritatea competentă menționată va acționa în numele producătorilor din aria geografică delimitată.

Pentru a dobândi dreptul de utilizare a unei denumiri de origine protejate sau a unei indicații geografice protejate, persoanele fizice sau juridice, în aria geografică respectivă, trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

- să fie membru al grupului (asociației) de producători care a solicitat înregistrarea DO sau IG;
- să fie atestat de către grupul (asociația) de producători din care face parte referitor la corespunderea sa cerințelor din caietul de sarcini în ceea ce privește IGP sau DOP pentru care dorește să dobândească dreptul de utilizare.

3.2. Cum poate un grup de producători beneficia de înregistrarea unei indicații geografice – pașii de parcurs depunerea documentației de înregistrare

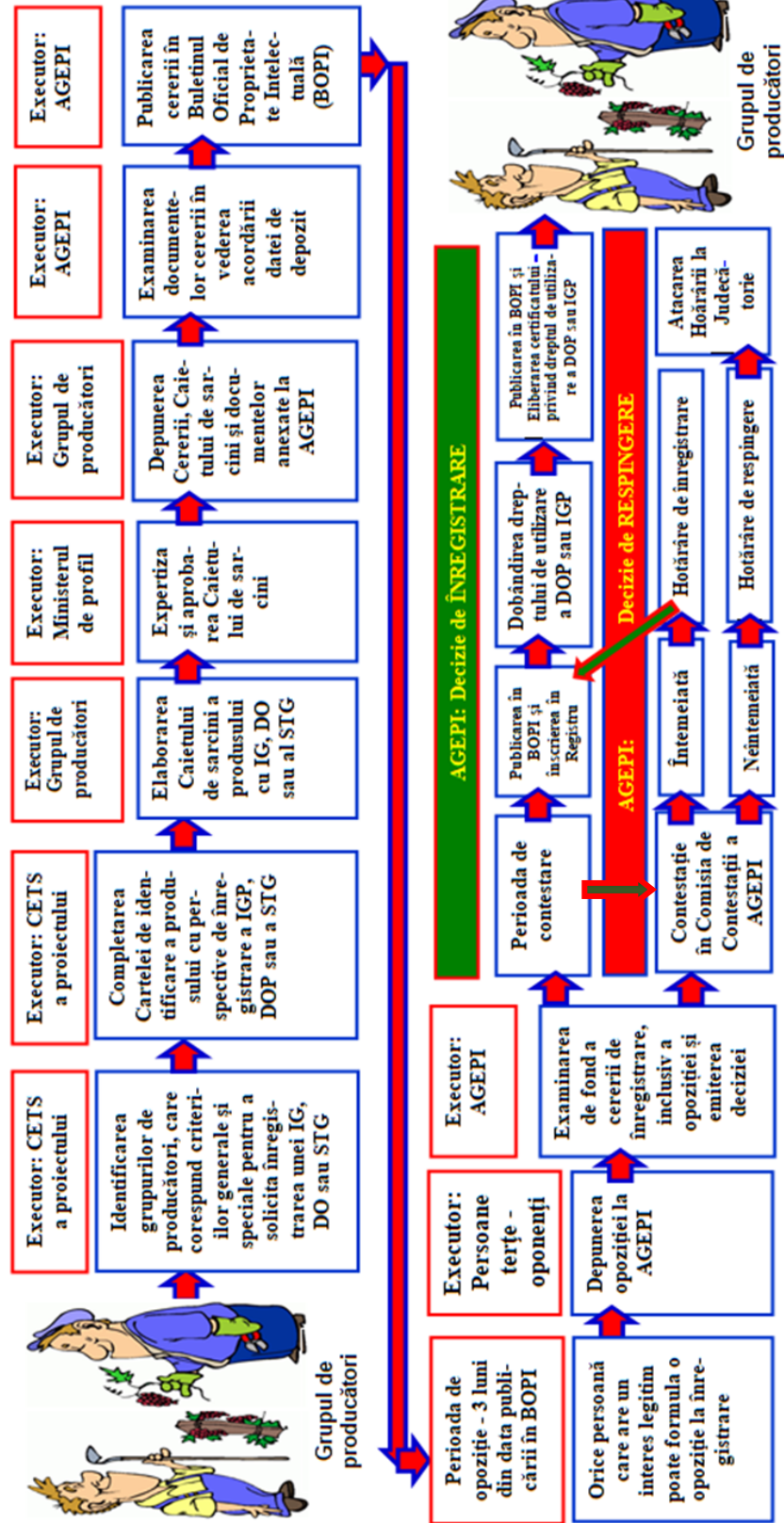
Orice grupă de producători care produce produse, băuturi, bucate și/sau obiecte de meșteșugărit, care sunt eligibile și atestă respectarea condițiilor generale cu privire la legătura acestora cu arealul geografic, proveniența materiei prime și obținerea locală pot fi potențialii solicitanți privind înregistrarea IG, iar schema logică de la identificare până la înregistrarea indicației geografice este prezentată în figura de la pagina 34.

3.3. Procedurile de înregistrare a IG, DO și STG

Procedurile de înregistrare a IG, DO și STG, sunt specificate în Regulamentul privind procedura de depunere, examinare și înregistrare a indicațiilor geografice, a denumirilor de origine și a specialităților tradiționale garantate, aprobate prin HG nr. 610 din 05.07.2010, și include următoarele etape distincte:

PAȘII GRUPULUI DE PRODUCĂTORI ȘI PROCEDURILE DE LA IDENTIFICAREA PÂNĂ LA ÎNREGISTRAREA IGP, DOP SAU STG, PRECUM ȘI OBTINEREA DREPTULUI DE UTILIZAREA A IGP SAU DOP

3.3.1. Depunerea cererii de înregistrare a IG, DO și STG la AGEPI de către un grup de producători sau persoane fizice și juridice care corespund stipulărilor prevederilor Legii 66/2008. Cererea se perfectează pe un formular-tip aprobat de AGEPI, se completează în limba de stat, și se depune la AGEPI direct, prin poștă, prin fax, prin poșta electronică. Formularele cererilor pot fi accesate online la adresa: <http://agepi.gov.md/ro/formulare/gi-ao-tsg>.

3.3.2. Reprezentarea persoanelor fizice sau juridice rezidente în Republica Moldova - acționează în fața AGEPI personal sau prin intermediul unui reprezentant împuternicit printr-o procură.

3.3.3. Cererea și documentele anexate la ea. Caietul de sarcini

Cererea de înregistrare a unei IG, DO sau a unei STG va conține:

1. pentru o IG sau DO:

- a) formularul cererii prin care se solicită înregistrarea IG sau DO, după caz;
- b) caietul de sarcini, omologat prin decizia autorității competente;
- c) un document unic în care figurează:
  - elementele principale ale caietului de sarcini: denumirea, înregistrarea căreia se solicită, o descriere a produsului, inclusiv, dacă este cazul, regulile specifice aplicabile ambalajului și etichetării produsului, precum și o descriere succintă a delimitării ariei geografice;
  - o descriere a legăturii produsului cu mediul geografic sau cu originea geografică, după caz, inclusiv elementele specifice ale descrierii produsului sau ale metodei de producție, care justifică această legătură, dacă este cazul.

2. pentru o STG:

- a) formularul cererii prin care se solicită înregistrarea STG;
- b) caietul de sarcini, omologat prin decizia autorității competente;
- c) denumirile și adresele autorităților competente sau ale organismelor abilitate cu verificarea respectării prevederilor caietului de sarcini, precum și sarcinile precise ale acestora;
- d) documentele ce probează specificitatea și caracterul tradițional al produsului.

La cerere se anexează:

- 1) dovada de plată a taxelor în quantumul stabilit, se prezintă odată cu cererea;
- 2) procura, dacă cererea se depune prin reprezentant;
- 3) statutul grupului, aprobat de autoritatea competentă;
- 4) copia deciziei autorității competente specificate în art.34 alin.(1) din Lege privind omologarea caietului de sarcini;
- 5) documentele ce probează specificitatea și caracterul tradițional al produsului, în cazul unei specialități tradiționale garantate.

Caietul de sarcini

Pentru a beneficia de o denumire de origine protejată sau de o indicație geografică protejată ori pentru a fi recunoscut ca specialitate tradițională garantată, un produs trebuie să fie conform condițiilor stabilite într-un caiet de sarcini, omologat printr-o decizie a autorității competente specificate la art.34 alin.(1) din Lege. Cerințele față de conținutul caietelor de sarcini sunt stabilite în Regulamentul privind procedura de depunere, examinare și înregistrare a indicațiilor

geografice, a denumirilor de origine și a specialităților tradiționale garantate, aprobat prin HG nr. 610 din 05.07.2010, cu modificările ulterioare (*în continuare - Regulament*). Regulamentul poate fi accesat la adresa <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=335239>.

Caietul de sarcini pentru DO și IG, va conține:

- a) denumirea solicitantului, conform punctului 15 litera a) din Regulament;
- b) denumirea solicitată spre înregistrare, în conformitate cu cerințele specificate în capitolul II secțiunea a 4-a din Regulament;
- c) denumirea produsului și clasificarea lui, conform punctului 17 din Regulament;
- d) descrierea produsului și a materiei prime, conform cerințelor prevăzute în capitolul II secțiunile a 5-a și a 7-a din Regulament;
- e) delimitarea ariei geografice, conform capitolului II secțiunea a 6-a din Regulament;
- f) elemente care să ateste proveniența produsului din aria geografică delimitată, cu respectarea prevederilor capitolului II secțiunea a 8-a prezentul Regulament;
- g) descrierea metodelor de obținere a produsului, conform capitolului II secțiunea a 9-a din Regulament;
- h) elementele care justifică legătura dintre calitatea sau caracteristicile produsului și originea sa geografică, conform capitolului II secțiunea a 10-a din Regulament;
- i) descrierea elementelor referitoare la ambalaj, conform capitolului II secțiunea a 11-a din Regulament;
- j) denumirile și adresele autorităților competente sau ale organismelor abilitate să verifice respectarea prevederilor caietului de sarcini, precum și precizarea misiunii lor;
- k) regulile specifice de etichetare a produsului, conform capitolului II secțiunea a 12-a din Regulament;
- l) orice alte eventuale cerințe, stabilite de Lege și Regulament, ce trebuie respectate.

Caietul de sarcini pentru o STG, va conține:

- a) denumirea specialității tradiționale garantate în versiunile lingvistice corespunzătoare. Dacă se solicită înregistrarea denumirii într-o singură limbă, grupul solicitant poate prevedea ca pe ambalajul/eticheta produsului să figureze mențiunea că acesta a fost obținut conform tradițiilor unei regiuni sau țări din care provine cererea. Solicitantul va indica, de asemenea, dacă denumirea a fost utilizată în mod tradițional pentru a desemna produsul specific ori indică caracterul tradițional sau specific al produsului.
În cazul în care denumirea specialității tradiționale garantate solicitată spre înregistrare este utilizată și într-o altă regiune a Republicii Moldova sau într-o altă țară, pentru a distinge produsele comparabile sau produsele care au o denumire identică ori similară, denumirea specialității tradiționale garantate va fi însoțită de mențiunea „Fabricat potrivit tradițiilor”, urmată imediat de numele regiunii sau țării corespunzătoare denumirii solicitate spre înregistrare;
- b) denumirea produsului pentru care se solicită înregistrarea în calitate de specialitate tradițională garantată și clasificarea acestuia, conform punctului 17 din Regulament;
- c) descrierea produsului care se solicită a fi înregistrat în calitate de specialitate tradițională garantată, inclusiv principalele caracteristici fizice, chimice, microbiologice sau organoleptice care demonstrează caracterul specific al acestuia, cu respectarea prevederilor capitolului II secțiunea a 5-a din Regulament;
- d) descrierea metodei de producție care trebuie respectată de producători, inclusiv natura și

- caracteristicile materiilor prime sau ale ingredientelor utilizate, după caz, precum și metoda prin care este preparat produsul, conform cerințelor prevăzute, corespunzător, în capitolul II secțiunile a 5-a și a 9-a din Regulament; se va pune accent pe informațiile ce permit diferențierea produsului respectiv de alte produse de același tip;
- e) descrierea elementelor esențiale care definesc specificitatea produsului, a caracteristicilor prin care produsul solicitat spre înregistrare în calitate de specialitate tradițională garantată se distinge de alte produse agricole sau alimentare similare aparținând aceleiași categorii;;
  - f) elementele esențiale care atestă caracterul tradițional al produsului, în sensul art. 6 (1) din Lege și în conformitate cu cerințele prevăzute în capitolul II secțiunea a 5-a din Regulament. Solicitantul va indica dacă produsul:
    - este obținut în urma unui mod de producție sau de prelucrare ori a unei compoziții care corespunde practicii tradiționale pentru produsul respectiv; sau
    - este produs din materii prime sau ingrediente utilizate în mod tradițional;
  - g) regulile specifice de etichetare a produsului, conform capitolului II secțiunea a 12-a din Regulament.

3.3.4. Examinarea respectării condițiilor de depunere a cererii de înregistrare

AGEPI examinează îndeplinirea condițiilor pentru atribuirea unei date de depozit, *în termen de o lună de la data depunerii cererii*. În urma examinării acestor condiții, AGEPI efectuează următoarele acțiuni:

- a) atribuie data de depozit, la întrunirea cererii condițiilor de acordare a datei de depozit;
- b) notifică solicitantului iregularitățile constatate cu acordarea unui termen de 2 luni de la data depunerii cererii pentru remedierea acestora, dacă se constată că cererea nu întrunește condițiile de acordare a unei date de depozit.

În urma notificării specificate, AGEPI:

- a) atribuie data de depozit – data la care au fost remediate toate iregularitățile, dacă solicitantul remediază iregularitățile constatate în termenul prescris;
- b) consideră cererea nedepusă, fapt ce este notificat solicitantului, dacă acesta nu remediază iregularitățile constatate în termenul prescris.

În termen de o lună de la data înscrierii datelor referitoare la cerere în Registrul național al cererilor de înregistrare a denumirilor de origine sau în Registrul național al cererilor de înregistrare a indicațiilor geografice, sau în Registrul național al cererilor de înregistrare a specialităților tradiționale garantate, după caz, AGEPI examinează respectarea celorlalte condiții de depunere a cererii în vederea publicării acesteia.

În urma acestei examinări, AGEPI:

- a) acceptă cererea în vederea publicării acesteia dacă se constată că cererea îndeplinește condițiile prevăzute în Lege și în Regulament;
- b) notifică solicitantului iregularitățile constatate și-i cere să le remedieze în termen de 2 luni de la data notificării. Dacă în urma notificării solicitantul nu remediază iregularitățile constatate în termenele prescrise cererea se consideră retrasă, fapt notificat solicitantului.

3.3.5. Publicarea cererii în Buletinul Oficial de Proprietate Intelectuală

Datele privind cererea de înregistrare a DO, IG sau a STG se publică în BOPI, dacă, în urma examinării respectării condițiilor de depunere a cererii, se constată că aceasta corespunde

cerințelor Legii și ale Regulamentului. Elementele cererii care se publică sunt stabilite în Regulament.

3.3.6. Opoziția

Conform art. 22 alin. 1 din Lege, în termen de 3 luni de la data publicării cererii, orice persoană care are un interes legitim este în drept să depună la AGEPI o opoziție în raport cu înregistrarea. Opoziția argumentată se prezintă la AGEPI pe un formular-tip aprobat, cu completarea în format electronic, în limba de stat, considerată depusă după achitarea taxei stabilite și prin prezentarea în termen de o lună de la data depunerii a dovezilor suplimentare în susținerea opoziției.

Opoziția formulată împotriva înregistrării DO sau IG este admisibilă numai dacă:

- a) demonstrează că nu sânt respectate condițiile menționate la art.5 alin.(1) ori (2), după caz;
- b) demonstrează că denumirea solicitată spre înregistrare va fi contrară prevederilor art.7 alin.(1) lit.d) sau art.7 alin.(2) ori (3); sau
- c) demonstrează că înregistrarea denumirii solicitate va prejudicia existența unei denumiri total sau parțial omonime sau a unei mărci de produse sau servicii ori existența produselor care se află legal pe piață de cel puțin 5 ani până la publicarea cererii, prevăzută la art.21; sau
- d) prezintă dovezi care permit să se conchidă că denumirea solicitată spre înregistrare este generică în sensul art.7 alin.(6).

Opoziția formulată împotriva înregistrării STG este admisibilă doar:

- a) arată nerespectarea condițiilor menționate la art. 6; sau
- b) demonstrează că denumirea solicitată spre înregistrare va fi contrară prevederilor art. 7 alin. (4) și (5); sau
- c) demonstrează că denumirea solicitată spre înregistrare este folosită într-o manieră legală, notorie și semnificativă din punct de vedere economic pentru produse agricole sau alimentare similare.

3.3.7. Examinarea de fond a cererii de înregistrare

În cadrul examinării de fond a cererii, AGEPI examinează:

- a) dacă nu sunt motive de refuz;
- b) opozițiile depuse conform Legii.

În funcție de rezultatele examinării de fond, AGEPI adoptă decizia de înregistrare, după caz, a DO, IG sau a STG ori de respingere a cererii. Decizia se notifică solicitantului în termen de o lună de la data adoptării.

3.3.8. Contestarea deciziilor privind cererile de înregistrare a DO, IG sau STG

Orice decizie privind cererile de înregistrare a DO, IG sau STG poate fi contestată de către părți în termen de 2 luni de la data recepționării ei sau de către persoanele terțe care dețin informația referitoare la înregistrarea în cauză – în termenul cuprins între data emiterii deciziei și data înregistrării acestora. Contestatația se depune la AGEPI și se soluționează de către Comisia de contestații în conformitate cu regulamentul acesteia, aprobat de Guvern.

3.3.9. Înregistrarea DO, IG sau STG

În cazul în care, în urma examinării cererii, se constată că sunt îndeplinite condițiile pentru înregistrarea DO, IG sau STG, precum și în cazul în care nu a fost depusă nici o opoziție sau

conestație împotriva înregistrării ori opozițiile sau contestațiile depuse au fost respinse, AGEPI decide înregistrarea:

- a) DO – în Registrul național al denumirilor de origine protejată;
- b) IG– în Registrul național al indicațiilor geografice protejate;
- c) STG – în Registrul național al specialităților tradiționale garantate. În termen de 3 luni de la data adoptării deciziei de înregistrare, AGEPI eliberează solicitantului, la cerere, fără achitarea taxei, certificatul privind dreptul de utilizare a DOP sau IGP. Datele referitoare la înregistrarea DO, IG și STG, precum și datele referitoare la deținătorii dreptului de utilizare a DOP sau IGP se publică în BOPI.

3.3.10. Durata protecției DO, IG sau STG

Durata protecției unei DO, IG sau STG începe din data de depozit a cererii și este nelimitată. Dreptul de utilizare a DOP sau IGP se dobândește și se menține doar pentru perioada în care se respectă condițiile prevăzute în caietul de sarcini pentru produsul respectiv.

3.4. Denumirile care nu pot fi înregistrate în calitate de indicații geografice

În calitate de IG sau DO nu pot fi înregistrate (motive de refuz) denumirile, care:

- a) nu îndeplinesc condițiile specificate în articolul 5 din Legea 66/2008;
- b) sunt contrare ordinii publice sau bunelor moravuri;
- c) sunt denumiri devenite generice;
- d) sunt identice sau similare cu o marcă anterior înregistrată pentru produse identice sau similare, pentru care se solicită înregistrarea DO sau IG;
- e) sunt în conflict cu denumirea total omonimă a unui soi de plante sau a unei rase de animale pentru produse comparabile.

În calitate de specialitate tradițională garantată nu poate fi înregistrat un produs agricol sau alimentar a cărui specificitate rezidă în proveniența sa ori în originea sa geografică. Totuși, utilizarea termenilor geografici în denumire este autorizată fără a aduce prejudicii altor drepturi de proprietate intelectuală anterior dobândite, în special celor referitoare la mărci, la DOP și la IGP

Nu poate fi înregistrată o STG a cărei denumire exprimă specificitatea produsului agricol sau alimentar, în sensul art.6 alin.(4) lit.b) din Legea 66/2008, care:

- a) face referință numai la cerințe de ordin general, utilizate pentru un ansamblu de produse agricole sau alimentare, sau la cele prevăzute în actele normative în vigoare;
- b) este înșelătoare, cum ar fi o denumire ce face referință la o caracteristică evidentă a produsului sau la o caracteristică ce nu corespunde caietului de sarcini și astfel apare riscul inducerii în eroare a consumatorului în ceea ce privește caracteristicile produsului.

3.5. Drepturile conferite de înregistrare și beneficiile utilizării indicațiilor geografice

Protecția juridică a IG, DO și STG pe teritoriul Republicii Moldova se asigură în temeiul înregistrării lor la AGEPI, în modul stabilit de Legea 66/2008, sau în baza tratatelor internaționale, inclusiv a acordurilor bilaterale, la care Republica Moldova este parte.

Dreptul de folosire a IGP și DOP dobândit prin înregistrarea acestora aparține în comun membrilor grupului de producători (asociației) înscrise în lista comunicată la AGEPI. Durata de protecție a IG și DO începe de la data depunerii cererii la AGEPI și este nelimitată.

**Suport pentru asigurarea respectării
drepturilor de proprietate intelectuală**
EuropeAid/137467/DH/SER/MD

Dreptul de utilizare a denumirii de origine protejate sau a indicației geografice protejate se dobândește și se menține doar pentru perioada în care se respectă condițiile prevăzute în Caietul de sarcini pentru produsul respectiv.

Este interzisă folosirea unei IGP sau imitarea ei de către persoane neautorizate, chiar dacă se indică originea reală a produselor ori dacă se adaugă mențiuni ca „gen”, „tip”, „imitație”.

IV. EVENTUALE ÎNTREBĂRI CARE AR PUTEA PARVENI ÎN CADRUL STUDIULUI DE IDENTIFICARE A POTENȚIALELOR PRODUSE CU IG

1. Care este gradul de motivare a părților interesate locale de a promova produsul legat de origine prin acțiuni colective?
2. Care este tipul predominant de agricultor (producător sau producător-procesator)?
3. Cât de omogene sunt interesele fermierilor?
4. Cât de omogene sunt sistemele agricole de producere și/sau procesul de fabricare?
5. Care este tipul predominant de producător de materie primă sau producător-procesator?
6. Care este gradul de specializare a producătorilor și/sau a procesatorilor?
7. Cât de omogene sunt interesele producătorilor și procesatorilor?
8. Ce părți interesate din lanțul de valori joacă rolul principal în strategia de piață?
9. Sunt folosite numele și / sau imaginea produsului pentru a vinde alte produse?
10. Dacă vă gândiți la înregistrarea unei indicații geografice, care ar fi tipul de nume (identificator) pe care l-ați înregistra?
11. Există inițiative colective sau individuale de promovare / publicitate referitoare la produsul legat de origine și la indicația sa geografică?
12. Consumatorii recunosc o legătură între denumirea produsului și teritoriul de producție?
13. Care este constrângerea majoră în ceea ce privește dezvoltarea economică?
14. Care este cea mai probabilă creștere economică a produsului după promovarea produsului?
15. Este regiunea însăși bine cunoscută și / sau atracție turistică?
16. Care este nivelul de auto-consum a produsului?
17. Care sunt tendințele pe piețele naționale?
18. Practicile de producție și / sau prelucrare contribuie la conservarea resurselor naturale?
19. Activitățile de producție și economice legate de produs au un impact pozitiv și corespund bunelor practici agricole?
20. Produsul și sistemul său de producție contribuie la conservarea biodiversității?
21. Ce procent din suprafața de producție este utilizat pentru producerea materiei prime?
22. Produsul și sistemul său de producție contribuie la conservarea unui ecosistem deosebit de tradițional sau fragil?
23. Sunt cunoștințele, knowhow-ul și practicile tradiționale legate de producția, prelucrarea și / sau gătitul produsului transmise bine generațiilor mai tinere?
24. Au comunitățile legate de produse scopul să mențină tradiții culinare puternice și diverse, asociate cu produsul?
25. Există un sistem de gestionare a siguranței alimentare care se adresează problemelor legate de siguranța alimentară?

V. SURSE BIBLIOGRAFICE

1. Acordul între Republica Moldova și Uniunea Europeană cu privire la protecția indicațiilor geografice ale produselor agricole și alimentare, în vigoare din 01.04.2013, 241 p.;
2. Ghid Introductiv pentru Producători privind înregistrarea indicațiilor geografice și denumirilor de origine. / Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală a Republicii Moldova.- Chișinău, AGEPI, 2012. – 34 p.;
3. Caiet de sarcini pentru IGP "Dulceața din petale de trandafir Călărași". Asociația Patronală "Uniunea Producătorilor și Procesatorilor de Fructe și Pomoșoare din Călărași". Călărași 2015, 13 p.;
4. Caiet de sarcini pentru IGP "Rachiu de caise de Nimoreni". Asociația Patronală Asociația producătorilor și promotorilor de băuturi alcoolice tari de Nimoreni;
5. Caiet de sarcini privind procesarea plantelor și fructelor uscate și amestecurilor din ele pentru infuzii cu indicație geografică protejată IGP "Zăbriceni". Chișinău 2016. 11 p.;
6. Caiet de sarcini pentru DOP "Telemea de Ibănești". Asociația pentru promovarea produselor tradiționale de pe Valea Gurghiului. Mureș 2014, 104 p.;
7. Caiet de sarcini pentru IGP "Cașcaval de Săveni". Asociația producătorilor "Cașcavalul de Săveni". Săveni 2015. 141 p.;
8. Cum se înregistrează indicațiile geografice, denumirile de origine și specialitățile tradiționale garantate în Republica Moldova. Sv. Munteanu, N. Mogol, AGEPI, 2016, 24 p. Biblioteca de proprietate intelectuală;
9. Directiva (CE) nr. 48/2004 a Parlamentului European și a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală;
10. Final report Project TCP/UKR/320 – SEU- LoA/10/004 "Assessment of Potential Origin-Linked Quality Food Products and Their Demand in Ukraine". Kiev 2010, 103 p.;
11. Ghid introductiv pentru producători privind înregistrarea indicațiilor geografice și denumirilor de origine, Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală a RM, AGEPI 2012, 34 p.;
12. Hotărârea Guvernului nr. 644 din 19.07.2010 cu privire la desemnarea autorităților competente abilitate cu atribuții și responsabilități referitoare la produsele cu denumiri de origine și indicații geografice și la specialitățile tradiționale garantate și a autorităților competente responsabile de controalele oficiale privind conformitatea acestor produse;
13. Hotărârea Guvernului nr. 551 din 07.06.2005 cu privire la unele măsuri pentru producerea vinurilor cu denumiri de origine;
14. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 774 din 13.08.97 cu privire la taxele pentru servicii cu semnificație juridică în domeniul protecției obiectelor proprietății intelectuale;
15. Identification of origin-linked products and their potential for development. FAO 2012, 52 p.;
16. Informații privind procedura de depunere și înregistrare a indicațiilor geografice în Uniunea Europeană http://ec.europa.eu/agriculture/quality/schemes/index_en.htm;
17. Legea privind protecția indicațiilor geografice, denumirilor de origine și specialităților tradiționale garantate nr.66-XVI (adoptată la 27.03.2008, în vigoare din 25.10.2008);
18. Legea nr. 101 din 12.06.2014 pentru aprobarea simbolurilor naționale asociate IG protejate, DO protejate și STG;
19. Legea viei și vinului nr. 57-XVI din 10.03.2006;

20. Legea nr. 199-XVI din 28.07.2005 cu privire la acordarea statutului de obiectiv al patrimoniului cultural-național al Republicii Moldova bunurilor Întreprinderii de Stat Combinatul de Vinuri de Calitate "Mileștii Mici";
21. Linking people, places and products. A guide for promoting quality linked to geographical origin and sustainable Geographical Indications. FAO 2010. 189 p.;
22. Mogol Natalia. Valorificarea sistemului Indicațiilor Geografice în contextul dezvoltării europene a Republicii Moldova. Teză de doctor în economie Specialitatea: 521.03. Economie și management. Chișinău 2015, 177 p.;
23. Mogol Natalia. Unele aspecte privind asigurarea drepturilor de proprietate intelectuală în Republica Moldova, Simpozion științifico-practic anual Lecturi AGEPI 2013, p. 234-239;
24. Munteanu Svetlana. Protecția Indicațiilor Geografice, Denumirilor de Origine și Specialităților Tradiționale Garantate în Republica Moldova. Prezentare AGEPI 2015;
25. Munteanu Svetlana. Indicațiile geografice – instrument de promovare a produselor tradiționale cu origine și calitate determinată. Seminarul național „Rolul semnelor distinctive pentru dezvoltarea afacerilor”, 6 –7 iunie 2016, Chișinău;
26. Ordinul MAIA nr. 50 din 04.04.2012 privind aprobarea delimitării ariilor geografice vitivinicole pentru producerea vinurilor cu denumire de origine protejată;
27. Raport de monitorizare consolidat referitor la realizarea Planului de acțiuni pentru anii 2012-2014 privind implementarea Strategiei naționale în domeniul proprietății intelectuale până în anul 2020, http://agepi.gov.md/pdf/sedinte_cnpi/04-03-2014/Anexa_1_p1.pdf;
28. Regulamentul nr. 110/2008 din 15 ianuarie 2008 privind definirea desemnarea prezentarea etichetarea și protecția indicațiilor geografice ale băuturilor spirtoase, <http://eur-lex.europa.eu/> (vizitat 30.07.2014);
29. Regulamentul 479/2008 al Consiliului din 29 aprilie 2008 privind organizarea comună a pieței vitivinicole <http://eur-lex.europa.eu/> (vizitat 30.07.2014);
30. Regulamentul (UE) nr. 1151/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 21.11.2012 privind sistemele din domeniul calității produselor agricole și alimentare, <http://eur-lex.europa.eu/> (vizitat 30.07.2014);
31. Regulamentul privind procedura de depunere, examinare și înregistrare a indicațiilor geografice, a denumirilor de origine și a specialităților tradiționale garantate, aprobat prin HG nr. 610 din 05.07.2010; <http://agepi.gov.md/md/legislation/national.phpb>;
32. Strategia Națională în domeniul proprietății intelectuale până în anul 2020, Introducere, http://agepi.gov.md/pdf/law/h_880_2012.pdf;
33. Strategia de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural din Moldova 2012-2020. Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 10.06.2014, Nr. 152;
34. Study Value of production of agricultural products and foodstuffs, wines, aromatised wines and spirits protected by a geographical indication (GI). Sursa: https://ec.europa.eu/agriculture/external-studies/value-gi_en, Octombrie 2012, 87 p.;
35. Studiu privind căile de îmbunătățire a protecției indicațiilor geografice, denumirilor de origine și specialităților tradiționale garantate în Republica Moldova. AGEPI 2013. 148 p.;
36. Szczepaniak Iwona, Tereszczuk Mirosława. Regional and Traditional Products as a Way to Improve Competitiveness of Polish Food Producers in Foreign Markets. RSEP International Conferences on Social Issues and Economic Studies, Madrid, SPAIN 2-4 November, 2016. 13 p.;

CARTELA

de identificare și inventariere a produselor, băuturilor, bucatelor și a obiectelor de meșteșugărit conexe anumitor regiuni geografice, care beneficiază sau ar putea beneficia de protecția Indicațiilor Geografice (IG), a Denumirilor de Origine (DO) și de recunoaștere în calitate de Specialități Tradiționale Garantate (STG) din Republica Moldova

1	Denumirea produsului, băuturii, bucatelor și obiectelor de meșteșugărit			
2	*Entitatea economică (entități, grup de producători) sau comunitatea producătorilor de produse, băuturi, bucate și/sau obiectelor de meșteșugărit cu indicație geografică			
3	Adresa: Numele persoanei de contact:		Telefon: GSM: e-mail:	
4	Zona economică - agro-pedologică și de IG a produsului fabricat în Republica Moldova	☐ Nord	☐ Centru	☐ Sud
		☐ Divin	☐ Codru	☐ Ștefan Vodă ☐ Valul lui Traian
5	Raionul			
6	Satul			
7	Categoria produsului conform DOOR	Clasa produsului		
8	**Descrierea scurtă a caracteristicilor produsului - proprietăți, caracteristici, elemente care justifică originea geografică, ambalajul și etichetarea (approx. 30-40 cuvinte etc.)			
8.1	proprietățile organoleptice			
8.2	caracteristicile fizico-chimice			
8.3	materia primă			
8.4	tehnologia de cultivare sau prelucrare – obținere a produsului			
8.5	elemente care justifică legătura dintre calitatea sau			

	caracteristicile produsului și originea sa geografică				
8.6	ambalajul și etichetarea produsului				
9	Metoda de fabricare a produsului	☐ artizanal	☐ lucrat manual	☐ meșteșug	☐ industrial
10	Informații scurte privind lunga tradiție a producerii și utilizării produsului, băuturii, bucatelor și obiectelor de meșteșugărit (approx. 20-30 cuvinte etc.)				
10.1.	dovezi istorice sau din literatură cu privire la plantare, producție, utilizare și de origine din aria geografică delimitată (locația)				
10.2.	elementele care justifică legătura cu aria geografică menționată (așezarea geografică, condiții naturale)				
10.3.	legătura între aria geografică, o calitate specifică, reputația sau o altă caracteristică a produsului bazată pe forța de muncă și materia primă locală (rețete și tradiții de producere)				
10.4.	elementele care justifică legătura cu aria geografică menționată și evenimente de promovare: festivaluri, expoziții, trasee turistice				
11	Cuantificarea posibilei promovări a produsului sub o IG, DO sau în calitate de STG	☐ IGP	☐ DOP	☐ STG	
12	Interesul grupului de producători, entității economice sau al comunității de a înregistra, promova și dezvolta o afacere durabilă pe viitor în domeniu:				

NOTE. *Înregistrarea este preferabilă pentru un grup de producători.

** Fotografia produsului, băuturi, bucatelor sau obiectelor de meșteșugărit.